3 1761 04253 9924

THE OFFICIUM AND MIRACULA OF RICHARD ROLLE OF HAMPOLE.

R. M. WOOLLEY, D.D.

THE OFFICIUM AND MIRACULA OF RICHARD ROLLE

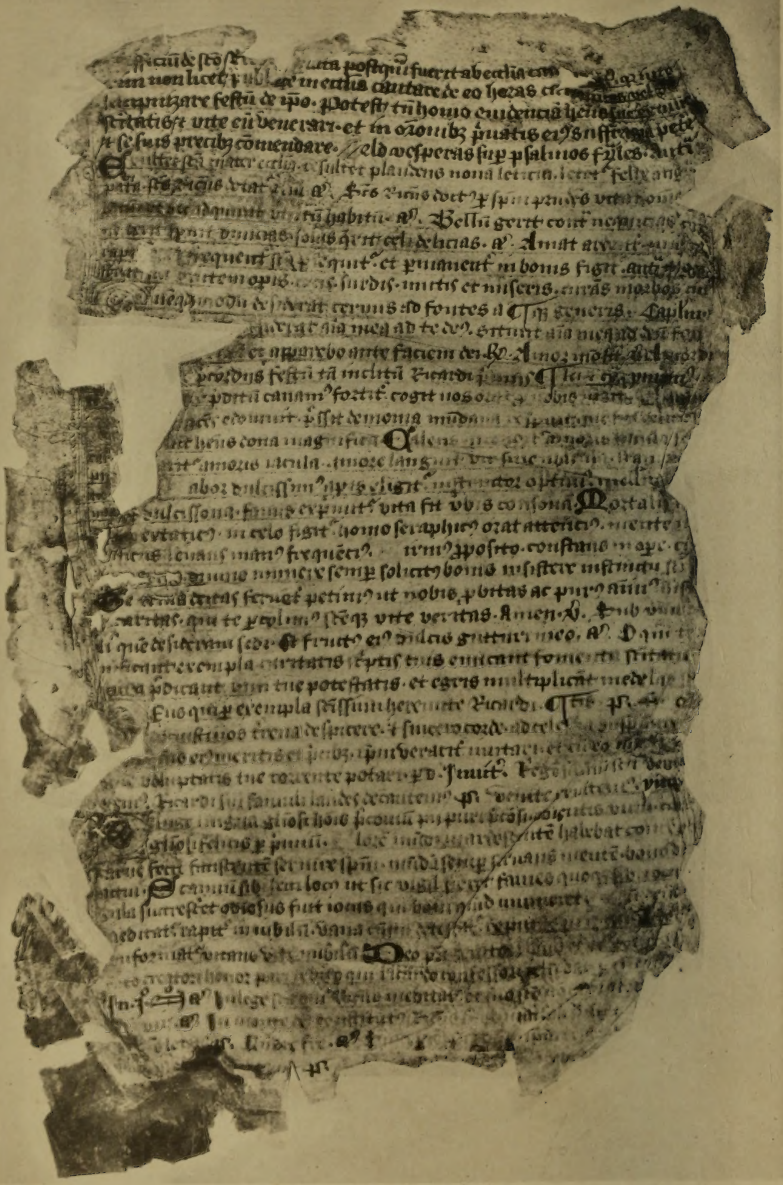

B. M. COTT. MS. TIB. A. xv
(The beginning of the Officium)

THE OFFICIUM AND MIRACULA OF RICHARD ROLLE OF HAMPOLE

EDITED BY

REGINALD MAXWELL WOOLLEY, D.D.

RECTOR AND VICAR OF MINTING AND CANON OF LINCOLN

WITH THREE ILLUSTRATIONS

350340
5. 38.
11.

LONDON:
SOCIETY FOR PROMOTING
CHRISTIAN KNOWLEDGE
NEW YORK: THE MACMILLAN CO.
1919

LIST OF ILLUSTRATIONS

PAGE OF COTTON MS. . . . *Frontispiece*

,, LINCOLN MS. . . . *Facing p.* 10

,, BODLEIAN MS. . . . ,, 16

OFFICIUM ET MIRACULA

THE chief interest in the Office of Richard Rolle and the Miracula lies perhaps in the fact that they together constitute the chief, if not the only source from which we can put together, even in outline, the story of his life. In his writings we find only a few allusions here and there to the actual circumstances of his career. A further interest in the Miracula arises from the fact that we find two of them actually dated.

Richard Rolle was born at Thornton near Pickering in Yorkshire. His father, William Rolle, seems to have belonged to the squire class, for we are told that he was a dear friend of John de Dalton, who was an esquire. Richard in due course was sent to Oxford, at the charge of Thomas de Nevile, Archdeacon of Durham, and there devoted himself to the study of Holy Scripture rather than to the acquisition of secular learning. In his nineteenth year, impressed by the worldliness with those with whom he came in contact at Oxford, he determined to become a hermit. He set about putting his resolve into practice in a characteristically unconventional way. He asked his sister, of whom he was very fond, to make over to him her grey and white dresses, and to bring them next day to him in a wood near the house. Taking the dresses, he cut off the buttons of the white dress and sewed up its sleeves ; then he cut off the sleeves of the grey dress and put that on over the white, and over both his father's hood—thus providing himself with a white under-habit, a grey scapular, and a hood—a caricature

in fact of a hermit's habit, *confusa similitudo heremite.* His sister, not unnaturally thinking that he had taken leave of his senses, raised an outcry, " My brother has gone mad." Whereupon fearing lest he should be seized he took to flight.

It may be added as further evidence of the informality of his method of entering on the life of a hermit that there is no sign of his ever having been set apart solemnly to this life by a Bishop, as was usual. He is heard of soon after this in a certain church, the name of which is not specified, on the Vigil of the Feast of the Assumption. Here he was found in the pew (loco ubi . . . consueuit orare) of the lady of the manor when she came to vespers. Her servants wished to turn him out, but struck by his devout bearing she bade them leave him undisturbed. He was, however, recognised by her sons, who were Oxford students, as the son of William Rolle, whom they knew at Oxford. The next day, the Feast of the Assumption, without asking anyone's leave he put on a surplice and assisted at Mattins and Mass, and after the Gospel at Mass he sought the priest's benediction and entering the pulpit preached a sermon which moved the congregation to tears.

After Mass the Squire invited him to dinner at the manor house, and although he tried to hide in an old outhouse he was found and given a place at table above the Squire's own sons. After dinner, from which he tried to withdraw before it was over, the Squire asked him some questions about himself, and on his admitting with some hesitation that he was the son of the Squire's old friend William Rolle, and convinced of the sincerity of his profession, John de Dalton provided him with a proper hermit's habit and found him a lodging in which to live his solitary life. The writer of his life here refers to Rolle's own account, in the *Incendium amoris*, of the progress he made in the contemplative life, and quotes

(Lect. v.) as from the same work the opening words of his *Melodia amoris*.

He apparently after this moved elsewhere and found a refuge on the estate of some lady, unless the lady in question is the wife of John de Dalton. He, however, is not mentioned again, and it seems more natural to take her as some one else. Here we are told the story of the lady and her friends coming to him as he was engaged in writing and hearing from him an edifying discourse while he continued at the same time his writing, which was wholly different to what he was saying. Perhaps it was here that he was subjected to the temptation which is quoted from his own book the *Nominis Iesu Encomium*, and of which the following is the English version :[1]

"When I had takene my syngulere purpos and lefte þe seculore habyte, and I begane mare to serue God þan mane, it fell one a nyghte als I lay in my ryste in þe begynnynge of my conuersyone, þare appered to me a full faire ȝonge womane þe whilke I had sene before and þe whilke luffed me nogt lytill in gude lufe. And when I had beholdyn hyre and I was wondyrde why scho com swa on nyghte in þe wyldyrnes, sodanly withowttyne any mare speche, scho laid hire besyde me, and when that I felyd hir thare I dred pat scho sulde drawe me to iuell, and said þat I would ryse and blesse us in þe name of þe Haly Trynytee, and scho strenyde me so stall-worthely þat I had no mouthe to speke, ne no hande to styrre : and whene I sawe þat I perceyuede well þare was na womane bot þe devell in schappe of womane. Tharefore I turnede me to Gode and with my mynde I said ' Ah Ihesu how precyous es thi blode,' makand þe crosse with my fyngere in my breste, and als faste scho wexe wayke and sodanly all was awaye ; and I thankked Gode þat delyuerd me, and sothely fra þat tym furthe

[1] "The Virtues of the Name of Jesus." G. G. Perry, *English Prose Treatises of Richard Rolle of Hampole* (E.E.T.S., 1866), p. 5.

I forced me for to luf Ihesu and ay the mare I profette in the luf of Ihesu þe swetter I found it and to þis daye it went noghte fra my mynde. Tharefore blysside be þe nam of Ihesu in the worlde of worldes. Amen Amen Amen."

We next read of him as comforting on her death-bed the lady of the manor, perhaps this same lady. After her death he departed elsewhere, and seems for a time to have wandered about restlessly from place to place, so much so that it is necessary for his biographer to defend him against the charges of calumniators (Lect. viii.). Finally he settled in Richmondshire. While there he became the friend and director of a recluse at Anderby (doubtless Ainderby Steeple), in the diocese of York, Margaret by name. This is probably that same Dame Margaret Kyrkby for whom the writer of the prologue to his English Commentary on the Psalter says the commentary was written :

'Therefore[1] a worthy holy man : cald Rychard Hampole
Whom the lord that all thing can ; leryd lely on his scole,
Glosed the sauter that sues here : in englysch tong sykerly,
At a worthy recluse prayer : cald dame Marget Kyrkby.'

This same Dame Margaret Richard Rolle healed of some kind of seizure and promised that she should never experience it again so long as he lived, and some years after, on its return, sending a messenger in haste to Hampole, where he was then living, she found, as she feared, that he had died.[2]

For some years before his death he seems to have lived

[1] H. R. Bramley, *The Psalter . . . with a Translation and Exposition in English by Richard Rolle of Hampole* (Oxford, 1884), p. 1.

[2] Margaret Kirkby had previously lived as an anchoress at East Layton before removing to Ainderby. After Richard's death she retired to Hampole, of which convent she was probably a nun. See R. M. Clay, *Hermits and Anchorites of England*, p. 143.

at Hampole and to have been held in high honour by the little community of nuns dwelling there.

The nunnery at Hampole was of the Cistercian Order, and was founded by William de Clarefoi and Avicia de Tany his wife for fourteen or fifteen nuns, *c.* 1170. Hampole lies near the high road leading from Wakefield to Doncaster. It was surrendered in 1536. It was probably for the nuns of Hampole that the Office of Richard Rolle was composed, in the hope and expectation that he would be canonized, a hope that was doomed to disappointment.

The Office has been printed before twice :

(1) By G. G. Perry, as an introduction to his *English Prose Treatises of Richard Hampole* (E.E.T.S., 1866). This edition is full of blemishes, and does not contain the Miracula.

(2) By F. Proctor, as Appendix V to S. W. Lawley's edition of the *York Breviary* (Surtees Society, M.DCCC.LXXXII.).

There are only three MSS. extant which contain the Officium, and of these two only contain the Miracula.

I. The Bodleian MS. e Museo 193.

This contains the *Officium* and the *Miracula.* It lacks the first two folios of the *Officium,* but is otherwise perfect. It begins with the psalm *Cum inuocarem* of Compline. This is the best of the three MSS., and is written in a clear hand of the date *c.* 1400. The psalms are written in full, while in the other two MSS. only the opening words of each psalm are given.

II. Lincoln MS. (C. 5. 2.)

This contains the *Officium* and the *Miracula,* as well as the *Liber de Amore dei contra amatores mundi ;* the *Speculum maeroris ;* the *Tractatus super Psalmum xx^m^,* all in the hand of the same scribe John Wodeburgh ; and the *Melos amoris* in another hand.

Unhappily the first folio recto and verso, and the beginning of the first lection have been ruined by Perry through the use of chemicals, and only a word here and there is legible. The *Miracles* want two folios and a small portion of a third.

This MS. is a well-written book of the fourteenth century, though the ink has faded. It seems to have been a labour of love by the scribe John Wodeburgh.

At the end of the *Speculum maeroris* (f. 94) he has written :

Talentum traditum : timeo subfodere fumum
Sit pueris pabulum : hoc semen scripsit opimum
Dilexit heremum : sonuit sibi cantus amorum
Quem geris in iubilum : tu christe corona Richardum.
I. WODEBURGH.

This MS. alone gives the long version of Lect. viii., though C. gives the additional matter elsewhere. The Ferial Antiphons and Responses, too, at the end, are given by the Lincoln MS. only.

III. C. B.M. Cotton MS. Tib. A.XV.

This MS. of *c.* 1400 contains only the Office, and is in a very mutilated condition, having suffered in the fire of 1731. It contains the beginning up to the middle of the ℣. at the end of the first Nocturn, thus fortunately supplying the parts wanting in B. and L. It wants from this point up to the words *illis occupacionibus*, at the end of Lect. iv. Lect. v. is more or less illegible, and then it is wanting until the words *anima sitiuit* of the antiphon before Ps. *Domine in uirtute* in the third Nocturn. It has the rest in a fragmentary condition, and ends imperfectly in the middle of the additional matter of Lect. viii., as given in L., which is given separately after the Mass in C. The margins are damaged throughout this MS., and in places badly, even in those parts which I have described as surviving.

LINC. MS. 209 (C. 5. 2) F. 13
(From the Miracula)

The three MSS. together give the whole text fortunately. I have followed C. as far as the beginning of Compline, from which point I have followed L. For the two or three words at the beginning, in which C. is deficient, I have followed Mr. Perry's transcript of this part in L., since the MS. itself is now illegible through his ill-treatment of it.

In the matter of spelling, etc., I have followed the MSS., except that I have expanded contractions. In the stops (and the lack of stops) I have also followed the originals, except that it has been necessary to print the modern colon for the "inverted semicolon." I may add that I have not noticed the "readings" after Psalms, in which there are a fair number of variations from the received printed Latin text, but none of importance.

For an account of the work of Richard Rolle and of his writings, the reader may be referred to *The Cambridge History of English Literature*, II, pp. 43 ff. and 438–9; C. Horstman, *Richard Rolle of Hampole;* Geraldine Hodgson, *The Form of Perfect Living, and other Prose Treatises of Richard Rolle rendered into Modern English* (1910); and Dundas Harford, *The Mending of Life Modernized* (1913).

[fo. 1 Cott.] | Officium[1] de sancto Ricardo [here]mita postquam fuerit ab ecclesia canonizatus quia interim non licet publice in ecclesia cantare de eo horas canonicas uel solempnizare festum de ipso. Potest tantum homo euidenciam habens sue eximie[2] sanctitatis et uite eum uenerari. et in oracionibus priuatis euis suffragia petere et se suis precibus commendare.

AD UESPERAS[3] *super psalmos feriales.*

Anti. Exultet sancta mater ecclesia.
resultet plaudens noua leticia.
letetur felix anglorum patria.
sanctus Ricardus dotatur gloria.

Ant. Sanctus Ricardus doctus per spiritum
prudens uitat omne prohibitum
ut sic adquirat uirtutum habitum.

Ant. Bellum gerit contra nequicias
carnem terit spernit diuicias.
solas querit celi delicias.

Ant. Amat ardenter in astra rapitur
[orat] frequenter sancta prosequitur.
et permanenter in bonis figitur.

Anti. [Mon]strat sui uirtutem operis.
cecis. surdis. mutis et miseris.
curans morbos cuiusque[4] [generis].

Capitulum

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes a[quarum ita] desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea

[1] The text as far as the beginning of Completorium is taken from C. The words in square brackets are supplied from L., of which the first folio *r.* and *v.* are only legible here and there.
[2] L. omits *eximie.*
[3] L. *js. uesperas.*
[4] L. *cuiuslibet.*

ad deum fon[tem uiuum quando ueniam] et apparebo ante faciem dei.[1]

℟. Amor monstrat.
℣. Amor dilecti.[1] et ce.[2]

Ympnus

[Toti]s precordiis festum tam inclitum
Ricardi premiis [preclari] preditum.
canamus fortiter. cogit nos [debitum][3]
ovat pro nobis iugiter.

[Cuncta carnalia] uincens edomuit.
pressit demonia mundana respuit.
quesiuit celica [superna sap]uit
habens dona magnifica.

Calens incenditur amoris facula
sentit et [pat]itur amoris iacula.
amore languit uir sine macula
set amore [preualuit].

Labor dulcissimus apis eligitur.
instructor optimus mellita [loquitur.
docet] dulcissima fauus exprimitur.
uita fit uerbis consona.

Mortalis [rapitur factus] extaticus.
in celo figitur. homo seraphicus.
orat attencius mente magnificus
leuans manus frequencius.

Firmus proposito. constans in opere.
[creuit in merito] diuino munere
Semper solicitus bonis insistere
instinctu [sancti spiritus].

[1] L. *domini*. [2] This ℣ is omitted in L.
[3] This word is omitted in C.

Te trina deitas feruenter petimus
ut nobis probitas et purus animus
insit et caritas. qui te percolimus
sancteque uite ueritas. Amen.

℣. Sub umbra illius quem desideraui sedi.
Et fructus eius dulcis gutturi meo.

Ant. O quam te magnificant
exempla caritatis
scriptis tuis emicant
fomenta sanctitatis.
facta[1] mira predicant
uim tue potestatis.
et egris multiplicant
medelas suauitatis.
Ps. Magnificat.

Oracio

Deus qui per exempla sanctissimi heremite Ricardi docuisti nos terrena despicere. et sincero corde. ad celestia suspirare da nobis quesumus eius meritis et precibus. ipsum ueraciter imitari. et cum eo in eterna beatitudine[2] uoluptatis tue torrente potari. per dominum.

[AD COMPLETORIUM][3]

[fo. 1 Bodl. | Cum inuocarem exaudiuit me deus iusticie mee : in tribulacione dilatasti michi
Miserere mei et exaudi oracionem meam.

[1] This word is from the edition of Mr. Proctor. It is illegible both in C. and also now in L.

[2] This word is from Mr. Proctor's edition. It is wanting in C. and illegible now in L.

[3] From this point the text follows B., which begins here. Neither L. nor C. have the Compline office. B. begins imperfectly with Compline, but only the introductory versicles are missing.

Filii hominum usque quo graui corde : ut quid diligitis uanitatem et queritis mendacium.
Et scitote quoniam mirificauit dominus sanctum suum : dominus exaudiet me cum clamauero ad eum
Irascimini et nolite peccare que dicitis in cordibus uestris : et in cubilibus uestris compungimini
Sacrificate sacrificium insticie et sperate in domino : multi dicunt quis ostendit nobis bona
Signatum est super nos lumen uultus tui domine : dedisti leticiam in corde meo
A fructu frumenti uini et olei sui : multiplicati sunt
In pace in idipsum : dormiam et requiescam
Quoniam tu domine singulariter in spe constituisti me.
Gloria patri
Sicut erat.
[*Ps. xxx*]
In te domine speraui non confundar in eternum : in insticia tua libera me
Inclina ad me aurem tuam : accelera ut eruas me
Esto michi in deum protectorem : et in domum refugii ut saluum me facias
Quoniam fortitudo mea et refugium meum es tu : et propter nomen tuum deduces me et enutries me
Educes me de laqueo quem absconderunt michi : quoniam tu es protector meus
[I]n manus tuas comendo spiritum meum redemisti me domine deus ueritatis
Gloria patri.
Sicut erat.
[*Ps. xc*]
Qui habitat in adiutorio altissimi : in proteccione die celi comorabitur
Dicet domino susceptor meus es tu : et refugium meum deus meus sperabo in eum
Quoniam ipse liberabit | me de laqueo uenancium : et fo. 1b]
a uerbo aspero

Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis eius sperabis
Scuto circumdabit te ueritas eius: non timebis a timore nocturno.
A sagitta uolante in die a negocio perambulante in tenebris: ab incursu et demonio meridiano
Cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit
Uerumptamen oculis tuis considerabis: et retribucionem peccatorum uidebis
Quoniam tu es domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuum
Non accedet ad te malum: et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo
Quoniam angelis suis mandauit de te: ut custodiant te in omnibus uiis tuis
In manibus portabunt te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum
Super aspidem et basiliscum ambulabis: et conculcabis leonem et draconem
Quoniam in me sperabit sperabit[1] liberabo eum: protegam eum quoniam cognouit nomen meum
Clamauit ad me et exaudiam eum: cum ipso sum in tribulacione eripiam eum et glorificabo eum.
Longitudine dierum replebo eum: et ostendam illi salutare meum
Gloria patri
[*Ps. cxxxiii*]
Ecce nunc benedicite dominum: omnes serui domini
Qui statis in domo domini: in atriis domus dei nostri
In noctibus extollite manus uestras in sancta et benedicite dominum
Benedicat te dominus ex syon: qui fecit celum et terram.
Gloria patri

[1] For *sperabit sperabit* leg. *sperauit*.

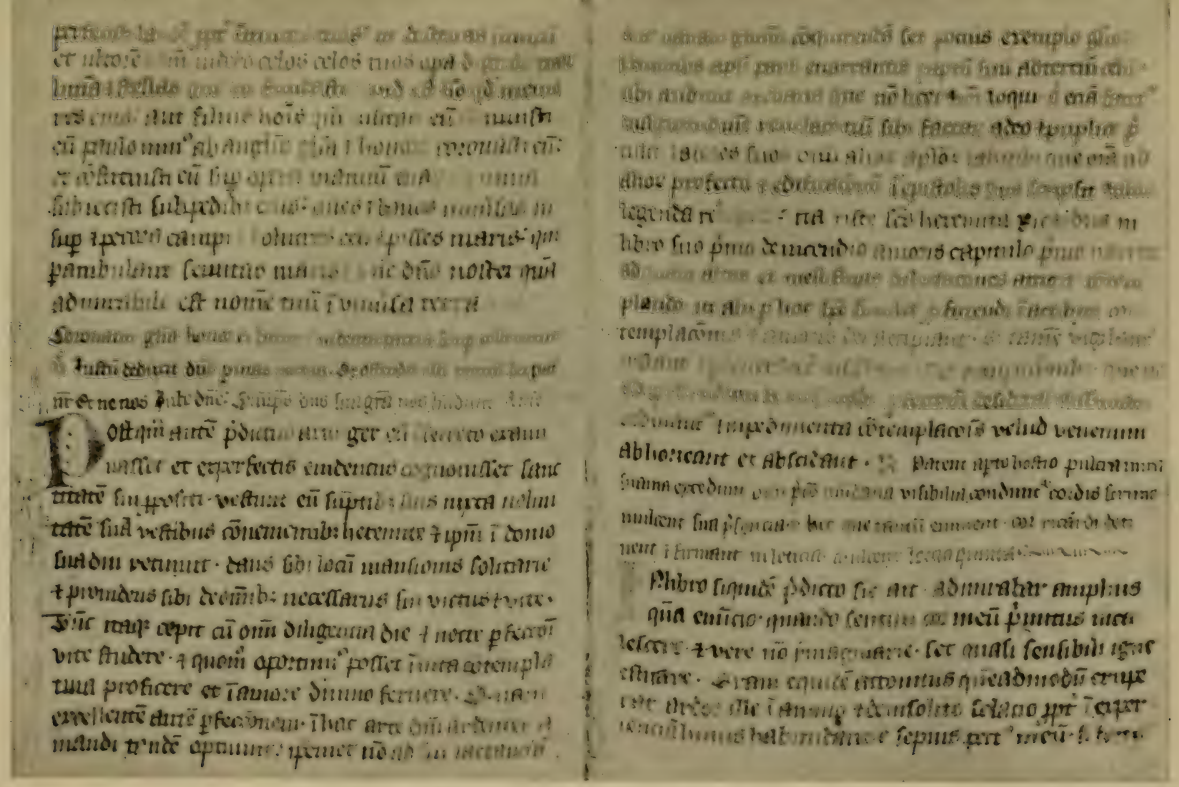

[illegible]

et ultorem [illegible] celos celos tuos [illegible]

[illegible]

[illegible] aut filius hominis [illegible] eum [illegible]

eum paulo minus ab angelis [illegible] et honore coronasti eum

et constituisti eum super opera manuum tuarum [illegible]

subiecisti sub pedibus eius [illegible] in

super et pecora campi [illegible] pisces maris qui

perambulant semitas maris [illegible] nostre quam

admirabile est nomen tuum in universa terra

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Postquam autem predictus [illegible] ger [illegible] exami-

nasset et experfectis evidentius cognovisset sanc-

titatem sui propositi vestivit eum sumptibus suis iuxta nolun-

tatem suam vestibus convenientibus heremite et ipsum in domo

sua diu retinuit. Dans sibi locum mansionis solitarie

et providens sibi de omnibus necessarius sui victus et vite.

Tunc itaque cepit cum omni diligentia die et nocte perfectioni

vite studere et quomodo oportunius posset in vita contempla-

tiva proficere et in amore divino fervere. [illegible]

excellentem autem perfectionem in hac arte [illegible]

mandi [illegible] optinuit [illegible]

[illegible] gloriam conquirendam sed potius exemplo [illegible]

[illegible] apostolorum [illegible] sibi [illegible]

[illegible] loqui [illegible]

[illegible] sibi [illegible]

[illegible] omni [illegible]

[illegible] profectu [illegible]

legenda [illegible] heremita [illegible] in

libro suo primo de incendio amoris capitulo primo [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] impedimenta contemplationis velud venenum

abhorreant et abscidant. [illegible] Patent aperto hostio pulcra [illegible]

[illegible] visibilia condunt cordis [illegible]

[illegible]

[illegible]

In libro siquidem predicto sic ait. Admirabar amplius

quam enuncio quando sentiri cor meum primitus incan-

lescere et vere non ymaginarie sed quasi sensibili igne

estuare. Gravi equidem attonitus quemadmodum erupe-

rat ardor ille in animo et de insolito solatio propter inexper-

[illegible] habundantie sepius pectus meum [illegible]

BODL. MS. e MUS. 193. FF. 6 B. 7

Sicut erat.

Ant. Miserere michi domine et exaudi orationem meam.

Capitulum

Tu in nobis es domine et nomen sanctum tuum inuocatum est super nos ne derelinquas nos domine deus noster.

Deo gratias[1]

|Te lucis ante terminum fo. 2]
rerum creator poscimus
ut solita clemencia
sis presul ad custodiam

Procul recedant sompnia
et noxium[2] fantasmata
hostemque nostrum comprime
ne polluantur corpora

Presta pater omnipotens.
per ihesum christum dominum
qui tecum inperpetuum
regnat cum sancto spiritu Amen.

℣. Custodi nos domine ut pupillam oculi. Sub umbra alarum tuarum protege nos.

Ant. Salua nos.

Ps. dd.

Nunc dimittis seruum tuum domine : secundum uerbum tuum in pace.

Quia uiderunt oculi mei : salutare tuum

Quod parasti : ante faciem omnium populorum

Lumen ad reuelacionem gencium : et gloriam plebis tue israel

[1] in lower margin. [2] *noctium.*

Gloria patri
Sicut erat.
Ant. Salua nos domine uigilantes custodi nos dormientes ut uigilemus cum christo et requiescamus in pace.
Kyrieleison
Kyrieleison.
Christeleison.
Pater noster.
Et ne nos
Set libera.
In pace in idipsum.
Dormiam et requiescam.
Credo in deum
Carnis resurrectionem
Et uitam eternam
Amen
Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu
Laudemus et superexaltemus eum in secula.
Benedictus es domine in firmamento celi
Et laudabilis et gloriosus et superexaltatus in secula
Benedicat et custodiat nos omnipotens pius et misericors dominus
Amen
Confitemini domino quoniam bonus
quoniam in seculum misericordia eius
Confiteor deo celi
Misereatur uestri omnipotens deus et dimittat uobis omnia peccata uestra liberet uos deus ab omni malo saluet et confirmet in omni opere bono et perducat uos ad uitam eternam amen
Absolucionem et remissionem omnium peccatorum uestrorum spacium uere penitencie et emendacionem uite graciam et consolacionem sancti spiritus tribuat uobis omnipotens pater pius et misericors dominus
Amen
Dignare domine nocte ista.

| Sine peccato nos custodire fo. 2b]
Miserere nostri domine
Miserere nostri
Fiat misericordia tua domine super nos.
Quemadmodum sperauimus in te
Domine deus uirtutum conuerte nos
Et ostende faciem tuam et salui erimus
Domine exaudi oracionem meam
Et clamor meus ad [te] ueniat

Oracio

Illumina quesumus domine deus tenebras nostras et tocius noctis insidias tu a nobis repelle propicius. Per dominum nostrum ihesum.
Domine exaudi oracionem meam
Et clamor meus ad te
Benedicamus
Deo

AD MATUTINAS.[1]

Inuitatorium

Regem summum seculi
uenite adoremus :
Ricardi sui famuli.
laudes decantemus

Ps. Uenite

Ympnus

Pange lingua graciosa.[2] hominis preconium.
pii puri preciosi odientis uicium.
celsi sancti gloriosi. felicis per premium.

Florem mundi marcescentem. habebat contemptui.
carnem fecit fatiscentem. seruire spiritui.
mundam semper seruans mentem. bono datam actui.

[1] L. and C. resume at this point.
[2] C. *gloriosi*. L. has *ricardi* for *hominis*.

Scamnum sibi lecti locus ut sic uigil fieret.
fames quoque sibi cocus. ne gula succresceret.
odiosus fuit iocus. qui boni quid minueret.

Dum deuota meditatur rapitur in iubilum.
uana cuncta detestatur reputat in nichilum.
totus deo conformatur uitans uite nubilum.

Deo patri genitori. laus et eius genito.
sit spirato creatori. honor pari debito.
qui Richardo confessori. celum dat pro merito Amen.

[IN r° NO.][1]

Ant. In lege sancta.[2]
Ps. dd. [*i*]
Beatus uir qui non abiit in consilio impiorum : et in uia peccatorum non stetit et in cathedra pestilencie non sedit
Set in lege domini uoluntas eius : et in lege eius meditabitur die et nocte
[fo. 3. Et erit tanquam lignum quod | plantatum est secus decursus aquarum : quod fructum suum dabit in tempore suo.
Et folium euis non defluet : et omnia quecumque faciet semper prosperabuntur
Non sic impii non sic : set tanquam puluis quem proicit uentus a facie terre.
Ideo non resurgunt impii in iudicio : neque peccatores in consilio iustorum
Quoniam nouit dominus uiam iustorum : et iter impiorum peribit
Gloria patri

[1] B. gives no heading.
[2] C., L. give the rest *In lege sancta domini ricardus meditatur*
Et suo sancto nomini totus dedicatur.

Ant.[1] In lege sancta domini
ricardus meditatur.
et suo sancto nomini
totus dedicatur.

Ant. In monte[2]

[*Ps. ii*]

Quare fremuerunt gentes : et populi meditati sunt inania

Astiterunt reges terre et principes conuenerunt in unum : aduersus dominum et aduersus christum eius

Dirumpamus uincula eorum : et proiciamus a nobis ingum ipsorum

Qui habitat in celis irridebit eos : et dominus subsannabit eos

Tunc loquetur ad eos in uia sua : et in furore suo conturbabit eos

Ego autem constitutus sum rex ab eo super syon montem sanctum euis : predicans preceptum eius

Dominus dixit ad me filius meus es tu : ego hodie genui te.

Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terre

Reges eos in uirga ferrea : et tanquam uas figuli confringes eos

Et nunc reges intelligite : erudimini qui iudicatis terram

Seruite domino in timore : et exultate ei cum tremore

Apprehendite disciplinam nequando irascatur dominus : et pereatis de uia iusta

Cum exarserit in breui ira eius : beati omnes qui confidunt in eo

Gloria patri

[1] The antiphon is not repeated in C. and L.

[2] C. and L. in full. They give always the antiphon in full before the psalm and do not give it at all at the end.

Ant. In monte dei constitutus
ricardus sublimatur
ab insultu semper tutus
cum sanctis letatur.

Ant., Susceptor.
[*Ps. iii*]
[fo. 3b] | Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me : multi insurgunt adue[r]sum me
Multi dicunt anime mee : non est salus ipsi in deo eius
Tu autem domine susceptor meus es : gloria mea et exaltans caput meum
Uoce mea ad dominum clamaui : et exaudiuit me de monte sancto suo
Ego dormiui et soporatus sum : et exurexi quia dominus suscepit me
Non timebo milia populi circumdantis me : exurge domine saluum me fac deus meus
Quoniam tu percussisti omnes aduersantes michi : sine causa dentes peccatorum contriuisti
Domini est salus : et super populum tuum benedictio tua.
Gloria patri.
[*Ant.*] Susceptor suus dominus
ipsum exaltauit :
uite sue terminus.
eternam inchoauit

[℣.] Amauit[1] eum dominus et ornauit eum.
[℟.] Stola glorie induit eum.
Pater noster
Et ne nos
Iube domine benedicere.
Benediccione perpetua benedicat nos pater eternus Amen.

[1] The versicle and response to the end of the benediction do not occur in C. and L.

[*Lectio prima*]

Sanctus dei heremita ricardus in uilla de Thornton iuxta Pickering[1] Eboracensis diocesis accepit sue propagacionis originem. Oportuno autem tempore de parentum industria : positus est ad litteras addiscendas.[2] Cumque adulcioris etatis fieret. magister thomas de Neuile[3] olim archidiaconus dunolmensis ipsum honeste exibuit[4] in uniuersitate Oxonie ubi ualde proficiens in studio. pocius desiderauit plenius et profundius imbui theologicis sacre scripture doctrinis : quam phisicis aut secularis sciencie disciplinis. Demum decimo nono uite sue anno. considerans tempus uite mortalis incertum. et terminum tremebundum : maxime hiis qui uacant carnis lasciuiis uel solum laborant pro | querendis fo. 4] diuiciis et pro hiis student dolis atque fallaciis fallentes tamen maxime seipsos : cogitauit deo inspirante prouide de seipso memorans sua nouissima ne peccatorum laqueis caperetur Proinde dum[5] de Oxonia redisset ad domum paternam. una dierum allocutus est sororem suam. que ipsum tenera affeccione dilexit. Soror inquit michi dilecta duas habes tunicas unam albam alteram griseam[6] quas auide concupisco : rogo te quatinus uelis eos michi grate conferre : et crastina die ad illud nemus uicinum deferre mihi[7] una cum pluuiali capucio patris mei. Annuit illa gratanter et iuxta promissa ad dictum nemus ea in crastino deportauit : ignorans omnino quid intenderet frater eius. Ut autem ipse ea accepisset[8] illico manicas grisee tunice[9] detruncauit et albe tunice botones[10] abscidit. et modo quo poterat albe tunice manicas consuit : ut sue[11] proposito aliqualiter aptaretur[12] Deposuit igitur uestes proprias quibus erat

[1] The words *iuxta Pickering* are added above the line by another hand. They also occur in the bottom margin.
[2] The second *d* has been added. In L. there is only one *d*.
[3] L. *Neuille*. [4] L. *exhibuit*. [5] om. L. [6] L. *gresiam*.
[7] L. *michi*. [8] L. *accepisset ea*. [9] L. *grisee manicas*.
[10] L. *butones*. [11] leg. *suo* with L. [12] L. *adaptaretur*.

indutus et albam sororis tunicam ad carnem induit. griseam autem truncatis manicis superuestiuit et per trunccacionis aparturam exposuit brachia : capuciauitque se pluuiali capucio supradicto et sic aliquantum[1] iuxta modum sibi pro illa hora possibilem effigiaret confusam similitudinem heremite : Cum hec igitur soror eius fuisset intuita[2] stupefacta clamauit : frater meus insanit frater meus insanit. Quo audito cominatorie fugauit eam a se. et ipse protinus sine | mora. [fo. 4b] ne comprenderetur ab amicis et notis : affugit.[3]

℟. Sanctus fugit ad solitudinem
intrat ibi celestem ordinem :
Sancte uite querens dulcedinem.
℣. Illuc tenet perfectam regulam.
abbas. amor. dat morum formulam
Sancte uite

Iube[4] domine.
Deus dei filius nos benedicere et adiuuare dignetur.

Lectio secunda.

Post accepcionem igitur habitus heremite et reliccionem parentum perrexit ad quandam ecclesiam in uigilia assumpcionis beatissime uirginis matris dei in qua se posuit ad orandum in loco ubi consors cuiusdam probi armigeri iohannis de dalton nomine. consueuit orare. Postquam autem illa ad uesperas audiendas[5] intrauit ecclesiam.[6] familiares de domo armigeri ipsum de loco sue domine amouere uolebant : sed illa ex humilitate ne interrumperetur orantis deuocio : non permisit. ffinitis uero uesperis dum surexisset ab oracione. filii predicti armigeri qui erant scolares et in uniuersitate Oxonie studuerunt habentes ipsius noticiam dixerunt quod ipse

[1] L. *aliquantulum.* [2] L. *intuita fuisset.* [3] L., C., *aufugit.*
[4] This benediction is written in the upper margin. It does not occur in L. and C.
[5] L. *audiendas uesperas.* [6] L. *in ecclesiam.*

esset filius Wlmi Rolle quem[1] in Oxonia agnouerunt. In die autem predicti festi assumpcionis iterum intrauit eandem ecclesiam et sine mandato cuiuscunque superpellicium induens matutinas et officium misse cum aliis decantauit. Cum autem in missa euangelium esset lecta. petita prius benediccione presbiteri. pulpitum predicancium adiit et sermonem mire edificacionis fecit ad populum. in tantum ut multitudo audiencium sic esset de ipsius predicacione compuncta ut se non posset a lacrimis continere : dicebantque omnes se sermonem tante uirtutis et efficacie : perantea non audisse. | Nec fo. 5] mirum cum ipse esset speciale sancti spiritus organum et eius afflatu resonans. cuius est ut ait apostolus ad romanos. gracias diuidere prout wlt. et gemitus inenarrabiles procurare.

℟. Ardet pectus ex flamma spiritus.
Calor fortis sentitur afforis
Ex quo patet feruoris exitus
et quod amor sit magni roboris
℣. Melos canorus. ardorem sequitur
et dulcor ingens deo laus redditur
Ex quo :

Iube[2] domine

Spiritus sancti gracia illuminet corda et corpora nostra.

Lectio tercia

Post missam igitur predictus armiger ipsum ad prandium inuitauit Cum autem intrasset eius manerium posuit se in quadam domo abiecta[3] et antiqua nolens aulam intrare sed pocius doctrinam euangelicam[4] adimplere curauit que dicit Cum inuitatus fueris ad nupcias recumbe in nouissimo loco ut[4] cum uenerit qui te in-

[1] L. *quem ipsi.*
[2] The benediction is in the upper margin. It does not occur in C. and L.
[3] L. *subiecta.* [4] C. *euangelicam doctrinam.* [5] L. *et.*

uitauit. dicat tibi amice ascende superius quod et[1] in eo completum est. Num ipso diligenter requisito et tandem in predicta domo reperto : armiger ipsum supra proprios filios collocauit ad mensam. Ipse autem in prandio perfectus erat custos[2] silencii. ut nec uerbum quidem de ore eius procederet. Cum uero ad sufficienciam comedisset surrexit pruisquam mensa subtraheretur et abire disposuit : Armiger autem qui eum uocauerat. dixit hoc non esse consuetudinis. et sic iterato eum residere coegit. finito uero prandio. iterum uoluit abscessisse. set[3] armiger querens cum eo priuatum habere colloquium. ipsum detinuit donec
[fo. 5b euacuatis aliis qui affuerunt in domo : interrogasset | eum an esset filius Wlmi rolle at ille satis illibenter et cum difficultate respondit.[4] forte sum. Timuit siquidem ne propter agnicionem intencioni suc quam firmauit in animo obstaculum poneretur. Armiger ille enim patrem suum ueluti familiarem : grata affeccione dilexit. Ricardus autem nouiter heremita factus ignorante patre et preter ipsius uoluntatem plus deum quam patrem carnalem diligens statum illum assumpsit.

℟. Dum ricardus. spirat suspiria
orat. plorat. petens solacia :
christus donat optata gaudia.

℣. Transit in iubilum luctus et gemitus
mens sentit sibilum diuini spiritus.
christus donat.

IN II. NOCTURNO.

Ant. Exaudiuit.
[*Ps. iiii*]
Cum inuocarem exaudiuit me : deus iusticie mee : in tribulacione dilatasti mihi.

[1] om. L. [2] L. *custos erat.* [3] L. *sed.*
[4] In L. the lower part of the page, containing the words *respondit . . . uoluntatem*, has been cut away.

Miserere mei : et exaudi oracionem meam
Filii hominum usquequo graui corde : ut quid diligitis uanitatem et queritis mendacium
Et scitote quoniam mirificauit dominus sanctum suum : dominus exaudiet me cum clamauero ad eum
Irascimini et nolite peccare que dicitis in cordibus uestris : in cubilibus uestris compungimini
Sacrificate sacrificium insticie et sperate in domino : multi dicunt quis ostendit nobis bona
Signatum est super nos lumen uultus tui domine : dedisti leticiam in corde meo
A fructu frumenti uini et olei sui : multiplicati sunt
In pace in idipsum dormiam et requiescam.
Quoniam tu domine singulariter in spe : constituisti me.
Ant. Exaudiuit dominus.
ricardum deprecantem.
dedit ei protinus.
feruorem oblectantem.

[*Ant.* Uerba sua]
[*Ps. v*]
| Uerba mea auribus percipe domine : intellige clamorem fo. 6]
meum
Intende uoci oracionis mee : rex meus et deus meus
Quoniam ad te orabo domine : mane exaudies uocem meam
Mane astabo tibi et uidebo : quoniam non deus uolens iniquitatem tu es.
Neque habitabit iuxta te malignus : neque permanebunt iniusti ante oculos tuos
Odisti omnes qui operantur iniquitatem : perdes omnes qui locuntur mendacium
Uirum sanguinum et dolosum abhominabitur dominus : ego autem in multitudine misericordie tue
Introibo in domum tuam adorabo ad templum sanctum tuum : in timore tuo

Domine deduc me in iusticia tua propter inimicos meos : dirige in conspectu tuo uiam meam

Quoniam non est in ore eorum ueritas : cor eorum uanum est

Sepulcrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant : iudica illos deus

Decidant a cogitacionibus suis secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos : quoniam irritauerunt te domine.

Et letentur omnes qui sperant in te : in eternum exultabunt et habitabis in eis

Et gloriabuntur in te omnes : qui diligunt nomen tuum quoniam tu benedices iusto

Domine ut scuto bone uoluntatis tue coronasti nos.

Antiphona. Uerba sua percipit
quod wlt deus prestat
sic mercedem recipit
que beatis restat.

Ant. Coronatur gloria.

Psalmus dd. [*viii*]

Domine deus noster : quam admirabile est nomen tuum in uniuersa terra

Quoniam eleuata est magnificencia tua super celos

[fo. 6b Ex ore infancium et lactancium | perfecisti laudem propter inimicos tuos : ut destruas inimicum et ultorem

Quoniam uidebo celos tuos opera digitorum tuorum lunam et stellos que tu fundasti

Quid est homo quod memor es eius : aut filius hominis quoniam uisitas eum

Minuisti eum paulo minus ab angelis gloria et honore coronasti eum : et constituisti eum super opera manuum tuarum

Omnia subiecisti sub pedibus eius : oues et boues uniuersas insuper et pecora campi

Uolucres celi et pisces maris : qui perambulant semitas maris
Domine dominus noster quam admirabile est nomen tuum in uniuersa terra.

Ant. Coronatur gloria.
honor ei datur :
in beata patria
semper colletatur

℣. Iustum deduxit dominus per uias rectas.
Et ostendit ei regnum dei

Pater[1] noster
Et ne nos
Iube domine :
Omnipotens dominus sua gracia nos benedicat Amen

Lectio iiij[a]

Postquam autem predictus armiger eum in secreto examinasset et ex perfectis euidenciis cognouisset sanctitatem sui propositi. uestiuit eum sumptibus suis iuxta uoluntatem suam uestibus conuenientibus heremite et ipsum in domo sua diu retinuit. dans sibi locum mansionis solitarie et prouidens sibi de omnibus necessariis sui uictus et uite. Tunc itaque cepit cum omni diligencia die et[2] nocte perfeccioni uite studere. et quomodo oportunius posset in uita contemplatiua proficere et in amore diuino feruere. Quam excellentem autem perfeccionem. in hac arte deum ardenter amandi tandem optinuit : ipsemet non ad sui iactanciam | aut uanam gloriam conquirendam[3] set pocius exemplo fo. 7] gloriosi et humilis apostoli pauli enarrantis raptum suum ad tercium celum. ubi audiuit archana que non

[1] C, L do not give the *Paternoster* or the Benediction. This last is written again in B. in the upper margin.
[2] L. *ac.* [3] L. *conquerendam.*

licet homini loqui. qui eciam fatetur magnitudinem reuelacionum sibi factarum a deo et publice pretulit labores suos omnium aliorum apostolorum laboribus que omnia ad aliorum profectum et edificacionum[1] in epistolis suis scripsit et aliis legenda reliquit[2] : ita et iste sanctus heremita Ricardus in libro suo primo de incendio amoris capitulo primo narrat ad quam altas et mellifluas dilectaciones attigit contemplando. ut alii per hoc spem similiter proficiendi in actibus contemplacionis et amoris dei accipiant. si tamen uigilanter instanter et perseueranter insistant illis occupacionibus. que ad adipiscendum huiusmodi perfeccionem desiderabilissimam ordinantur et impedimenta contemplacionis uelud uenenum abhorreant et abscidant.

℟. Patent aperto[3] hostio.
pulcra mira suauia
excedunt omni precio
mundana uisibilia.
conduntur cordis scrinio
mulcent sua presencia
℣. Hec que tantum eminent.
cor ricardi detinent
et firmant in leticia.
Mulcent.

Iube[4] domine.
Christus perpetue det nobis gaudia uite

[1] [*sic*] L. *edificacionem.*

[2] In L. the bottom of the leaf, containing the words *ita . . . occupacionibus,* is cut away.

[3] L. *operto.*

[4] In the upper margin. The benediction is not in L.

Leccio quinta

In libro siquidem predicto sic ait. admirabar[1] amplius quam enuncio. quando sentiui cor meum primitus incalescere. et uere non ymaginarie. set quasi sensibili igne estuare. Eram equidem attonitus quemadmodum eruperat ardor ille in animo et de insolito solacio propter inexperienciam huius habundancie sepius pectus meum. si forte | esset feruor. ex aliqua causa exteriori palpaui fo. 7b] Cumque cognouissem quod ex interiori solummodo efferbuisset. et non esset a carne incendium illud amoris : set donum esset conditoris. letabundus. liquefactus sum in affectu amplioris dileccionis et precipue propter influenciam dilectacionis suauissime et suanitatis interne que cum ipso caumate spiritali[2] mentem meam medullitus irrorauit. Nec enim putaui prius talem ardorem mellifluum et consolatorium in hoc exilio euenire. Ecce ergo[3] ex hiis uerbis qualiter proficerat[4] in adepcione suauissimi amoris dei : quia autem multa sunt[5] preparatoria ad accensionem huius[6] amoris. ut puta ea que diminuunt et tollunt amores contrarios. Ideo sanctus iste carnis attriuit lasciuias[7] in quarum amorem multi impetu bestiarum[8] et uesano feruntur. Mundum eciam spreuit[9] cum suis diuiciis. solum contentus artis uite necessariis. ut liberius uacare posset. amoris ueri deliciis. Hiis igitur ex causis macerauit carnem suam multis ieiuniis crebris uigiliis insistendo singultibus atque suspiriis. deserens omnem strati molliciem. scamnum durum habens pro lecto. breuem casellam pro domo. mentem semper figens in domino[10] cupiens dissolui et esse cum christo suo dulcissimo.

[1] This quotation is not from the *Incendium amoris*, but from the beginning of the *Melodia amoris*.
[2] Corrected to *spirituali*. [3] L. *uero*. [4] L. agrees in this spelling.
[5] L. om. [6] L. *huiusmodi*. [7] L. *lasciuiuias*.
[8] L. *bestiali*. [9] The *r* is inserted above the line.
[10] *celo* is written above this word, which is the reading of L.

R7 Amor monstrat mentis incendium.
sacris factis. scriptis alloquiis.)
amor tollit omne dispendium.
quod turbaret mundanis tediis :
Amor uite sue compendium.
[fo. 8 quo repletur | summis deliciis
Vers. Amor dilecti. cor eius wlnerat.
amor zelotis langorem generat.
quo repletur

Iube[1] domine
Intus et exterius nos purget spiritus almus

leccio sexta.

Admirande autem et utiles nimis erant huius occupaciones. in sanctis exhortacionibus quibus quam plurimos conuersit ad deum. in scriptis eciam suis mellifluis et tractatibus ac[2] libellis ad edificacionem proximorum compositis que omnia in cordibus deuotorum dulcissimam resonent[3] armoniam. Et inter cetera uehementis admiracionis esse uidetur quod dum semel sederet in cella sua in uno die[4] post prandium uenerunt ad eum domina domus et multe alie persone cum ea et inuenerunt eum scribentem multum uelociter. petiueruntque ab eo. ut a scribendo desisteret et eis uerbum edificacionis proponeret. Qui statim faciens eis exhortaciones optimas ad uirtutes et ad declinandum seculi uanitates et ad firmandum amorem. cordis ad deum : in nullo tamen propter hec destitit a scribendo per duas horas continuas. set eque uelociter sicut prius continuauit scripturam. quod nullo modo fieri potuisset nisi spiritus sanctus eo tempore direxisset et manum et linguam presertim cum essent occupaciones ab inuicem detrahentes et sermo omnino discrepans a

[1] In the upper margin. Not in L. [2] L. *et.* [3] L. *resonant.*
[4] Added above the line. L. reads *in uno postprandio.*

significacione uerborum que scripsit. Adeo eciam erat interdum sanctus iste absortus in spiritu dum oraret. quod aliquando pallium eius.[1] quo opertus erat detrahebatur nec sensit | quod postquam resarsitum erat fo. 8b] atque consutum et super ipsum repositum non aduertit.

R7. Solui cupit a carnis carcere.
clamat mors ueni. festina propere.
curre. uola. noli pigrescere
Uersus. Dulcis mors en diu langui.
fac me meo dilecto perfrui
curre

IN IIJ° NOCTURNO

Ant. Ingressus
ps. dd. [*xiiii.*]
Domine quis habitabit in tabernaculo tuo : aut quis requiesset in monte sancto tuo
Qui ingreditur sine macula : et operatur iusticiam
Qui loquitur ueritatem in corde suo : qui non egit dolum in lingua sua
Nec fecit proximo suo malum : et obproprium non accepit aduersus proximos suos
Ad nichilum deductus est in conspectu eius malignus : timentes autem dominum glorificat[2]
Qui iurat proximo suo et non decipit : qui pecuniam suam non dedit ad usuram et munera super innocentem non accepit
Qui facit hec : non mouebitur in eternum.

Ant. Ingressus sine macula.
loquens ueritatem
ardebat quasi facula.
monstrans caritatem

[1] L. adds *dilaceratum.*
[2] The first two letters inserted above the line.

Ant. Datur quod desiderat.

ps. [*xx.*]

Domine in uirtute tua letabitur rex : et super salutare tuum exultabit uehementer.

Desiderium cordis eius tribuisti ei : et uoluntate labiorum eius non fraudasti eum

Quoniam preuenisti eum in benediccionibus dulcedinis : posuisti in capite eius coronam de lapide precioso

Uitam peciit a te tribuisti ei : longitudinem dierum in
[fo. 9 seculum et in seculum seculi

Magna | est gloria eius in salutari tuo : gloriam et magnam decorem impones super eum

Quoniam dabis eum in benediccionem in seculum seculi : letificabis eum in gaudio cum uultu tuo

Quoniam rex sperat in domino : et in misericordia altissimi non commouebitur

Inueniatur manus tua omnibus inimicis tuis : dextera tua inueniat omnes qui te oderunt

Pones eos in clibanum ignis in tempore wltus tui : dominus in ira sua conturbabit eos et deuorabit eos ignis

Fructum eorum de terra perdes et semen eorum a filiis hominum

Quoniam declinauerunt in te mala : cogitauerunt consilia que non potuerunt stabilire

Quoniam pones eos dorsum : in reliquiis tuis preparabis wltum eorum

Exaltare domine in uirtute tua : cantabimus et psallemus uirtutes tuas

Ant. Datur quod desiderat.
quod anima sitiuit
dum ad deum properat
et in celum iuit

Ant. Iunctus celi.
[*Ps. xxiii*]
Domini est terra et plenitudo eius orbis terrarum : et uniuersi qui habitant in eo
Quia ipse super maria fundauit eum : et super flumina preparauit eum
Quis ascendet in monte domini : aut quis stabit in loco sancto eius
Innocens manibus et mundo corde : qui non accepit in uano animam suam nec iurauit in dolo proximo suo
Hic accipiet benediccionem a domino : et misericordiam a deo salutari suo
Hec est generacio querencium dominum : querencium faciem dei iacob.
Attollite portas principes | uestras : et eleuamini porte fo. 9b]
eternales : et introibit rex glorie
Quis est iste rex glorie : dominus fortis et potens in prelio
Attolite portas principes uestras et eleuamini porte eternales : et introibit rex glorie
Quis est iste rex glorie : dominus uirtutum ipse est [rex] glorie
Ant. Iunctus celi ciuibus.
carens omni sorde.
innocens hic manibus.
scandit mundo corde.

℣. Iustus ut palma florebit
Et sicut cedrus libani multiplicabitur

Pater[1] noster
Et ne nos inducat
Iube domine
Per ewangelica dicta deleantur nostra delicta[2]

[1] C., L. do not give the *Pater noster*.
[2] Not in L., C. In the upper margin a different benediction is given : *Iube domine Ewangelica leccio sit nobis salus et proteccio.*

Secundum lucam[1]

In illo tempore. dixit ihesus discipulis suis. Sint lumbi uestri precincti et lucerne ardenter in manibus uestris Et R.

[*lectio vii*ª]

Quanto autem beatus iste heremita Ricardus. operosius et efficacius studuit. ad perfectionem[2] sanctitatis uite querendam : tanto callidus[3] humani generis inimicus diabolus. ipsum suis deceptoriis laqueis impedire curauit. Unde sicut[4] ex scriptura manus proprie huius sancti reperta post mortem in uno libello de suis operibus compilato : ipsum per speciem cuiusdam mulieris. funiculis libidinose concupiscencie conabatur subuertere. Unde in libello predicto[5] sic ait. Dum ego propositum singulare percepissem et relicto habitu seculari.' deo pocius quam homini deseruire decreuissem : contigit quod quadam nocte in principio conuersionis mee michi in stratu meo quiescenti. apparuit inuencula[6] ualde pulcra. quam ante uideram et[7] que me in bono amore non modicum diligebat. Quam cum intuitus essem et mirarer. cur in solitudine ad me eciam in nocte uenerat : subito sine mora uel loquela. iuxta me se inmisit.
[fo. 10 Quod ego senciens et ne me ad malum alliceret | timens. dixi me uelle surgere. et nos signo crucis benedicere inuocata sancta trinitate. at illa tam fortiter me strinxit : ut nec os ad loquendum. nec manus in me sentirem ad mouendum. Quod uidens perpendi ibi non mulierem. set diabolum in forma mulieris me temptasse. Uerti ergo me ad deum . et cum in mente mea dixissem.

[1] C. *Expositio euangelii.* [2] L. *perfeccionis.*
[3] So C. leg. with L. *callidius.*
[4] The story is related in the *Incendium amoris.*
[5] C., L. *in predicto libello.* [6] C., L. *quedam inuencula.*
[7] L. *eciam.*

o. ihesu[1] quam preciosus est sanguis tuus. crucem inprimens in pectore cum digito. qui quodammodo iam mobilis esse inceperat : et ecce subito totum disparuit. et ego gracias egi deo qui me liberauit. Deinceps ergo ihesum amare quesiui. et quanto in amore eius profeci : tanto nomen ihesu michi dulcius et suauius sapiebat. Et eciam usque hodie non recedit[2] a me. Ergo benedictum sit nomen ihesu : in secula seculorum Amen.

℟. Mentem simul diuersis applicat.
manu scribens uerbis edificat.
actum mentis sic deus duplicat
℣. Audientes uerbi uis attrahit.
nec loquela scribentem distrahit.
Actum mentis.

Iube domine benedicere
Diuinum[3] auxilium maneat semper in nobiscum.

*lec. viij*ª.

Sanctus eciam iste heremita ricardus ex abundancia[4] caritatis sue solitus[5] erat se multum familiarem exhibere reclusis et hiis qui spirituali indigebant consolacione et qui turbaciones et uexaciones operacione et malignitate malorum spirituum paciebantur in anima uel in carne contulitque sibi deus graciam singularem subueniendi taliter tribulatis. Unde semel contigit quod cum quedam domina appropinquaret ad mortem in cuuis manario idem ricardus cellam habebat longe a familia separatam ubi ipse solitarius residere consueuit et contemplacioni uacare. Conuenit ad cameram ubi domina decumbebat magna demo | num horribilium multitudo. propter fo.10b]

[1] *bone* has been erased before *ihesu*.
[2] So C., but L. *recessit*.
[3] The benediction itself is in the upper margin. Not in C. or L.
[4] L. *habundancia*. Here originally the word was written with an *h*, which has been erased.
[5] L. *sollicitus*.

quod nec mirum ipsa dum eos aperte conspiceret. incidit in timorem nimium et tremorem. Aspergunt assistentes aquam benedictam in camera oraciones deuotas faciunt. nec tamen illi discedunt set incepte uexacioni uehementer insistunt. Tandem prouido et sano amicorum consilio uocatus est beatus Ricardus ad cameram ut si posset eidem domine consolacionis et quietacionis remedium adiberet.[1] qui cum ad eam consolandam accessisset[2] et ei sanctas admoniciones fecisset. ac ad spem omnem ponendam insuper abundanti[3] dei misericordia et ipsius exuberantissima gracia concitasset : demum ad orandum deum feruenti corde se contulit. petens ut auferret ab ea terrorem demonum et aspectum. Exaudiuit autem[4] eum illico dominus et oracione dilecti sui Ricardi placatus. omnem illam turmam terribilem coegit ad fugam. ffugientes ergo demones reliquerunt transitus sui stupenda uestigia : uiderunt siquidem omnes assistentes quod in fundo camere consperso[5] paleis ubi transierant palee apparuerunt combuste et in cineres nigros redacte. in ipsisque cineribus figuras quasi pedum bouinorum impressas. Cum autem predam quam ibidem concupiuerant demones perdidissent. moliebantur[6] uindictam accipere de suo fugatore Ricardo. unde ad ipsius cellam
[fo. 11 protinus accesserunt et | adeo eum inquietauerunt ad tempus. quod locus ille contemplacioni sue redderetur ineptus. Sanctus autem dei constans in fide ad presidium oracionis iterato confugiens. illorum iteratam fugam a domino suis precibus impetrauit. Ad consolacionem autem amicorum domine memorate nunciauit eis eam saluam esse et regni celi[7] coheredem futuram. post exitum ab hac uita.

[1] C., L. *adhiberet.* [2] L. *accepisset.*
[3] L. *superhabundanti.* The *h* was originally written here in B. and erased. [4] om. L.
[5] The word is contracted. L. reads *consparso* in full.
[6] L. *molliebantur.* [7] L. *celici.*

| [Post[1] hec sanctus dei ricardus ad alias partes se transtulit : non dubium ex diuina prouidencia ut in multis demoratus locis multis proficeret ad salutem : et interdum eciam ut sibi impedimenta contemplacionis auferret sicut in libro de uitis patris[2] multi sanctissimorum patrum in heremo fecisse leguntur. Nec enim crebra loci mutacio. semper ex leuitate procedit : prout calumpniantur quidam homines proni et faciles ad peruerse iudicandum de proximis : propter quorum tamen prauas interpretaciones et consuetudinem detrahendi. nullus sensatus debet pretermittere[3] ea que per experienciam sibi percipit esse bona : et promouencia ad uirtutem. Siquidem in canone et decretis ecclesie plures assignantur cause pro quibus est aliquando loci mutacio facienda : quarum una est cum necessitas persecucionis loca eorum grauauerint.[4] : Secunda : cum difficultas locorum fuerit. Et tercia : cum sancti malorum societate grauantur. Cum itaque sanctus iste ex causis necessariis et multum utilibus se ad morandum in Comitatu Richmundie transtulisset :| contigit dominam Margaretam olim reclusam apud Anderby ebor. dioces. in ipsa die cene domini graui nimis passione infirmitatis urgeri. ita ut per tredecim dies continuos penitus priuaretur potestate[5] loquendi. Et propter hoc tot sustinuit cruciatus et puncturas in corpore quod nullicubi ualebat consistere. Quidam igitur paterfamilias eiusdem uille sciens sanctum eremitam ricardum eam perfecta caritatis affeccione diligere : utpote qui ipsam de arte amoris dei consueuit instruere : et in modo uiuendi sua sancta institucione dirigere : ad ipsum qui

fo. 8 Linc]

fo. 8b Linc]

[1] The rest of this lesson occurs here in L. only. In C. it follows (the first part of it, for C. is here damaged) after the Proper of the Mass. Mr. Proctor suggests that such a position may indicate that it was intended to be a *Lectio post Primam in Capitulo.*

[2] leg. *patrum.* So C. [3] C. *pretermittere debet.*

[4] Leg. *grauauerit.* The word is illegible in C.

[5] From this point C. is wanting.

per duodecim miliaria ab habitacione recluse : tunc temporis morabatur : celeriter properauit in equo. rogans quod ad eam festinanter accederet. et sibi consolacionem in tanta necessitate prestaret. Ueniens itaque ad reclusam inuenit eam mutam. et uexacionibus acerimis perturbatam : Cumque resideret ad fenestram domus eiusdem recluse et simul commederent. contigit ut completo prandio. reclusa desideraret dormire : Opressa itaque sompno capud suum decidit. ad fenestram ad quam se reclinauit sanctus dei ricardus et sic cum modicum dormiuisset. appodiando se aliqualiter super ipsum ricardum . subito cum impetu uehementi : apprehendit eam in ipso sompno tam grauis uexacio ut uideretur uelle uiolenter fenestram domus sue dirimere et in ipsa uexacione tam forti euigilauit de sompno : et cum magna deuocione potestate loquendi sibi concessa in hec uerba prorupit. *Gloria tibi domine.* et beatus ricardus uersum inceptum compleuit dicens *qui natus est de uirgine* etc que secuntur. completoque uersu[1] ait illi. modo restitutum est tibi labium. utere eo sicut mulier bene loquax. In breui eciam postea iterum cum ea commedens ad fenestram predictam per omnem eundem modum ut prius post prandium incidit in sopore
[fo. 9 Linc] se ad predictum sanctum appodians : | et reuersa est ad eam eadem uexacio et quasi amens facta est : et se ipsam miris et uiolentis motibus agitabat Dum autem sanctus ricardus quereret modo quo potuit eam suis manibus detinere ne se ipsam discerperet. uel alia domus incomoda moliretur subito dilapsa. est de manibus eius : et in ipso dilapsu. de sompno excitata est et uigil effecta. Et tunc ait ad eam ricardus : putaui ueraciter quod si fuisses diabolus. ego te tenuissem : uerumptamen hoc uerbum consolacionis tibi denuncio : quod quamdiu ego in hac uita mortali superstes fuero.

[1] Proctor reads *completorii uersu*, but the above is the true reading. The verse does, however, come from Compline.

nunquam uexacionem huius egritudinis pacieris. Transactis tamen postea quibusdam annorum curriculis reuersa est ad eam predicte egritudinis passio. preterquam quod linguam liberam habuit ad loquendum. uocari ergo fecit reclusa predictum patremfamilias rogans eum ut in equo concito properaret apud domum sanctimonialium de Hampole : qui locus multum a sua habitacione distabat ubi sanctus ricardus illis diebus solitariam uitam egit. ut uideret quid accidisset de eo. quia non dubitauit ipsum de mundo migrasse. Sciuit enim ipsum in promissis fidelem promiserat autem ei : quod eo uiuente in carne talem uexacionem nullatenus pateretur. Uenit itaque dictus homo ad Hampole : et ipsum huic mundo mortuum comperit : dumque diligenter de hora sue migracionis perquireret : inuenit quod parum post horam sui transitus redisset ad eam egritudo predicta : postea autem eadem reclusa se transtulit apud Hampole ubi sacrum corpus eiusdem heremite fuit traditum sepulture. et nunquam deinceps grauata est illa horribili egritudinis passione :]

℟. Dum lapis tumuli
magnus aduehitur.
fit clamor populi.
uector opprimitur.
set ui miraculi
sospes efficitur.

℣. Deus suspendit
actum grauedinis
et sic ostendit
uim sanctitudinis
Set in

Iube[1] domine

Ad societatem ciuium superiorum perducat nos rex confessorum Amen.

[1] In the top margin. Not in L.

leccio nona.

Uerum autem ne lateat homines maxime eos qui deuotis et attentis studiis circa uite perfeccionem adipiscendam insistunt circa[1] qualiter et quibus mediis beatus iste dei zelotipus heremita. Ricardus gradum perfecti amoris et caritatis prout promittit[2] status mortalium adeptus est : ita ut omnis alius amor ei uilesceret et horrorem[3] abhominabilem generaret. Est sciendum quod ipsemet in libro suo primo de incendio amoris capitulo tercio decimo ita dicit. Per processus inquid temporum magnus datus est michi profectus[4] spiritualium gaudiorum. Ab inicio namque alteracionis uite mee et mentis usque ad apercionem hostii celestis ut reuelata facie oculis cordis superos contemplaretur et uideret.
[fo. 11b qua uia amatum suum quereret et ad | ipsum anhelaret. Effluxerunt tres anni. Exceptis tribus uel quatuor mensibus. Manente siquidem aparto hostio. usque ad tempus in quo in corde ueraciter senciebatur calor eterni amoris. annus unus pene pertransiuit. Sedebam quippe in quadam capella. et dum suauitatis oracionis uel meditacionis multum delectarer. subito sensi in me ardorem insolitum et iocundum. Sed cum prius fluctuarem dubitando a quo esset per longum tempus expertus sum non a creatura set[5] a creatore esse. quia feruenciorem et iocundiorem inueni. fflagrante autem sensibiliter calore illo inestimabiliter suaui usque ad infusionem et percepcionem soni celestis uel spiritualis qui ad canticum pertinet laudis eterne. et suauitatem inuisibilis melodie : quia sciri et audiri non potest. nisi ab eo qui accipit quem oportet[6] esse. mundatum et segregatum a terra. dimidius annus et tres menses et aliquot ebdomade effluxerunt. Dum enim in eadem capella sederem et in nocte ante cenam psalmos pro ut potui

[1] Om. L. [2] Leg. with L. *permittit.* [3] L. *ad horrorem.*
[4] L. *perfectus.* [5] L. *sed.* [6] L. *opportet.*

decantarem : quasi tinnitum psallencium. uel pocius canencium. supra me ascultaui. Cumque celestibus eciam orando toto desiderio intenderem. nescio quo modo mox in me concentum canorum sensi et delectabilissimam armoniam celitus excepi mecum manentem in mente. nam cogitacio mea con | tinuo in carnem[1] fo. 12] canoris commutabatur et quasi odas habui meditando ac eciam in oracionibus ipsis et psalmodia eundem sonum edidi, deincepsque ad canendam que prius dixeram. pre affluencia interne suauitatis prorupi. Occulte quidem quia tantummodo coram conditore. non cognitus eram ab hiis qui me cernebant. ne si sciuissent. supra modum me honorassent. et sic perdidissem partem floris pulcherimi et decidissem in desolacionem. Interea mirum me arripuit. eo quod assumptus essem ad[2] tantam iocunditatem. dum exul essem et quia dederat michi deus dona que petere nesciui. nec putaui tale quid eciam nec sanctissimum in hac uita accepisse. Proinde arbitror hoc nulli datum meritis : set gratis cui uoluerit christus. Puto tamen neminem illud accepturum nisi specialiter nomen ihesu diligat et in tantum honoret ut ab eius memoria nunquam excepto sompno recedere permittat. Cui autem facere[3] datum est : estimo quod et illud assequetur. unde ab inicio mutati animi usque ad supremum amoris christi gradum. quem ego attingere deo donante ualebam. in quo gradu cum canoro iubilo diuinas laudes personare quatuor annos et circa tres menses habui. Hic nempe cum prioribus dispositiuis[4] ad ipsum status | fo. 12b] permanet usque in finem eciam post mortem erit perfeccior. quia hic gaudium amoris et caritatis incipitur et in celesti regno gloriosissimam accipiet consummacionem.

[1] Corrected in the margin to *carmen*. So L.
[2] L. omits *ad tantam . . . .exul essem.*
[3] L. *hoc facere.*
[4] L. *dispositis.*

℟. Mersos in aquis.
uite restituit.
mutis contractis.
medelas tribuit.
pie petitis.
benignus annuit

℣. Lex amoris
sic deum allicit.
que wlt Ricardus
hec deus efficit
pie petitis

Ps.

Te deum laudamus : te deum confitemur
Te eternum patrem : omnis terra ueneratur
Tibi omnes angeli : tibi celi et immense potestates
Tibi cherubyn et seraphyn : incessabili uoce proclamant
Sanctus Sanctus Sanctus Dominus deus sabaoth
Pleni sunt celi : et terra : maiestatis glorie tue
Te gloriosus apostolorum chorus
Te prophetarum : laudabilis numerus
Te martyrum candidatus laudat exercitus
Te per orbem terrarum : sancta confitetur ecclesia
Patrem inmense maiestatis
Uenerandum tuum uerum : et unicum filium.
Sanctum quoque paraclitum spiritum
Tu rex glorie christe
Tu patris sempiternus es filius
Tu ad liberandum suscepturus hominem : non horruisti uirginis uterum
Tu deuicto mortis aculeo : aperuisti credentibus regna celorum
Tu ad dexteram dei sedes : in gloriam patris
Iudex crederis esse uenturus

Te ergo quesumus famulis tuis subueni : quos precioso sanguine redemisti
Eterna fac cum sanctis tuis gloria munerari
Saluum | fac populum tuum domine : et benedic heredi- fo. 13]
tati tue
Et rege eos : et extolle illos usque in eternum
Per singulos dies : benedicimus te : et laudamus nomen tuum in seculum et in seculum seculi
Dignare domine die isto : sine peccato nos custodire
Miserere nostri domine : miserere nostri
Fiat misericordia tua domine super nos : quemadmodum sperauimus in te
In te domine speraui : non confundar in eternum

℣. Inueni quem diligit anima mea :
Tenui eum nec dimittam.

IN LAUDIBUS

Ant. Regem regum
[*Ps. xcii*]
Dominus regnauit decorem indutus est : indutus est dominus fortitudinem et precinxit se
Et enim firmauit orbem terre : qui non commouebitur
Parata sedes tua deus extunc : a seculo tu es
Eleuauerunt flumina domine : eleuauerunt flumina uocem suam
Eleuauerunt flumina fluctus suos : a uocibus aquarum multarum.
Mirabiles elaciones maris : mirabilis in altis dominus
Testimonia tua credibilia facta sunt nimis domum tuam : decet sanctitudo domine in longitudine dierum

Ant. Regem regum omnium.
uidet in decore.
o quam plenum premium
pro suo labore

Ant. Seruiuit.
Ps. [*xcix*]
Iubilate deo omnis terra : seruite domino in leticia
Introite in conspectu eius : in exultacione
Scitote quoniam dominus ipse est deus : ipse fecit nos et non ipsi nos
Populus eius et oues pascue eius introite portas eius in
[fo. 13b confessione : | atria eius : in ymnis confitemini illi
Laudate nomen eius quoniam suauis est dominus in eternum misericordia eius et usque in generacione et generacionem ueritas eius
Gloria patri
Ant. Seruiuit in leticia.
deo iubilauit.
exultat nunc in gloria.
habens quod amauit.

Ant. Benedicit[1] dominum
Ps. dd. [*lxii*]
Deus deus meus : ad te de luce uigilo
Sitiuit in te anima mea quam multipliciter tibi caro mea
In terra deserta in inuia et inaquosa sic in sancto apparui tibi : ut uiderem uirtutem tuam et gloriam tuam
Quoniam melior est misericordia tua super uitas : labia mea laudabunt te.
Sic benedicam te in uita mea : et in nomine tuo leuabo manus meas
Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea : et labiis exultacionis laudabit os meum
Sic memor fui tui super stratum meum in matutinis meditabor in te : quia fuisti adiutor meus
Et in uelamento alarum tuarum exultabo adhesit anima mea post te : me suscepit dextera tua

[1] This is the antiphon of the next psalm, and is written here in error for *Ad te de luce*.

Ipsi uero in uanum quesierunt animam meam introibunt in inferiora terre : tradentur in manus gladii partes uulpium erunt
Rex uero letabitur in deo laudabuntur omnes qui iurant in eo : quia obstructum est os loquencium iniqua.

[*Ps. lxvi*]

Deus[1] misereatur nostri et benedicat nobis : illuminet uultum suum super nos et misereatur nostri
Ut cognoscamus in terra uiam tuam : in omnibus gentibus salutare tuum
Confiteantur tibi populi deus : confiteantur tibi populi omnes
Letentur et exultent gentes quoniam iudicas populos in equitate : et gentes in terra dirigis
Confiteantur tibi populi deus confiteantur | tibi populi [fo. 14] omnes : terra dedit fructum suum
Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus : et metuant eum omnes fines terre
Gloria patri

[*Ant.*] Ad te de luce uigilans.
sitit carne mente.
nunc est in celo rutilans.
luce refulgente.

[*Ant.*] Benedicit dominum.

[*Ps.*]

Benedicite omnia opera domini domino : laudate et superexaltate eum in secula
Benedicite angeli domini domino : benedicite celi domino
Benedicite aque omnes que super celos sunt domino : benedicite omnes uirtutes domini domino

[1] This psalm is not given in L.

Benedicite sol et luna domino : benedicite stelle celi domino

Benedicite ymber et ros domino : benedicite omnes spiritus dei domino

Benedicite ignis et estus domino : benedicite frigus et estas domino

Benedicite rores et pruina domino : benedicite gelu et frigus domino

Benedicite glacies et niues domino : benedicite noctes et dies domino

Benedicite lux et tenebre domino : benedicite fulgura et nubes domino

Benedicat terra dominum laudet et superexaltet eum in secula

Benedicite montes et colles domino : benedicite uniuersa germinancia in terra domino

Benedicite fontes domino : benedicite maria et flumina domino

Benedicite cete et omnia que mouentur in aquis domino : benedicite omnes uolucres celi domino .

Benedicite omnes bestie et pecora domino : benedicite
[fo. 14b filii hominum | domino

Benedicat israel dominum : laudet et superexaltet eum in secula

Benedicite sacerdotes domini domino : benedicite serui domini domino

Benedicite spiritus et anime iustorum domino : benedicite sancti et humiles corde domino

Benedicite anania azaria misael domino : laudate et superexaltate eum in secula

Benedicamus patrem et filium cum spiritu laudemus et superexaltemus eum in secula

Benedictus es domine in firmaments celi : laudabilis et gloriosus et superexaltatus in secula.

Ant. Benedicit dominum
gracias agendo.
laudat patrem luminum
ymnos concinendo

Ant. Preclara.
Ps. dd. [*cxlviii*]
Laudate dominum de celis laudate eum in excelsis
Laudate eum omnes angeli eius : laudate eum omnes uirtutes eius
Laudate eum sol et luna : laudate eum omnes stelle et lumen
Laudate eum celi celorum et aque que super celos sunt : laudent nomen domini
Quia ipse dixit et facta sunt : ipse mandauit et creata sunt
Statuit ea in eternum et in seculum seculi : preceptum posuit et non preteribit
Laudate dominum de terra : dracones et omnes abyssi
Ignis grando nix glacies spiritus procellarum : qui faciunt uerbum eius
Montes et omnes colles : ligna fructifera et omnes cedri.
Bestie et uniuersa pecora : serpentes et uolucres pennate
Reges terre et omnes populi : principes et omnes iudices terre
Iuuenes et uirgines senes cum iunioribus laudent nomen domini : quia exaltatum est | nomen eius solius
Confessio eius super celum et terram : et exaltauit cornu fo. 15] populi sui
Ymnus omnibus sanctis eius : filiis israel populo appropinquanti sibi

[*Ps. cxlix*]
Cantate[1] domino canticum nouum : laus eius in ecclesia sanctorum

[1] This and the next Psalm follow on without a break in the MS.

Letetur israel in eo qui fecit eum : et filie syon exultent in rege suo
Laudent nomen eius in choro : in tympano et psalterio psallant ei
Quia beneplacitum est domino in populo suo : et exaltauit mansuetos in salutem
Exultabunt sancti in gloria : letabuntur in cubilibus suis
Exultaciones dei in gutture eorum : et gladii ancipites in manibus eorum
Ad faciendam uindictam in nacionibus : increpaciones in populis
Ad alligandos reges eorum in compedibus : et nobiles eorum in manicis ferreis
Ut faciant in eis iudicium conscriptum : gloria hic omnibus sanctis suis

[*Ps. cl.*]
Laudate dominum in sanctis eius : laudate eum in firmamento uirtutis eius
Laudate eum in uirtulibus eius : laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius
Laudate eum in sono tube : laudate eum in psalterio et cythara
Laudate eum in tympano et choro : laudate eum in chordis et organo.
Laudate eum in cymbalis benesonantibus laudate eum in cymbalis iubilacionis : omnis spiritus laudet dominum
Gloria patri
[*Ant.*] Preclara laudis themata :
[fo. 15b uiuens | prelibauit
tolluntur iam enigmata.
uidet que laudauit

Capitulum.[1] Quemadmodum desiderat ceruus *ut in primis uesperis*

[1] L. *Capitulum sicut in primis uesperis.*

Ympnus

Uerbum eternum explicat
Ricardum dignum laudibus.
dum ipsum sic magnificat.
fama signis uirtutibus.

In uita totus innocens.
carnem affligit macerat.
ultro deuotos edocens
amore. deo federat.

Que sunt superna sapuit.
conformans se celestibus.
in istis semper studuit
cresseus[1] sanctis profectibus.

Sanctitatis compendio.
fit mundo. pulcrum speculum.
caritatis incendio.
inflammat dei populum.

Omnipotenti domino.
Salus honor imperium.
qui nobis sine termino.
det cum Ricardo premium Amen.

Uersiculus. Ego dilecto meo et dilectus meus[2] michi,
Qui pascitur inter lilia.

Ant. O pulcher flos
Ps.
Benedictus dominus deus israel : quia uisitauit et fecit redempcionem plebis sue
Et erexit cornu salutis nobis : in domo dauid pueri sui

[1] L. *crescens.* [2] Om. L.

Sicut locutus est per os sanctorum : qui a seculo sunt prophetarum eius
Salutem ex inimicis nostris : et de manu omnium qui oderunt nos
Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris : et memorari testamenti sui sancti
Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum daturum se nobis
Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati : seruiamus illi
[fo. 16 In sanctitate et iusticia coram | ipso omnibus diebus nostris
Et tu puer propheta altissimi uocaberis : preibis ante faciem domini parare uias eius
Ad dandam scienciam salutis plebi eius : in remissionem peccatorum eorum
Per uiscera misericordie dei nostri : in quibus uisitauit nos oriens ex alto
Illuminare hiis qui in tenebris et in umbra mortis sedent : ad dirigendos pedes nostros in uiam pacis
Gloria patri Sicut
Ant. O pulcher flos libani.
languens ex amore :
tui melos organi
sonat cum dulcore.
ignis tui clibani.
flammat ex ardore.
nos qui sumus orphani.
poscas tecum fore.

Oracio

Deus qui per exempla sanctissimi heremite Ricardi docuisti nos terrena despicere et sincero corde ad celestia suspirare : da nobis quesumas eius meritis et precibus. ipsum ueraciter imitari et cum eo in eterna beatitudine uoluptatis tue torrente potari Per dominum *ut prius*

AD PRIMAM [1]

Deus in adiutorium meum intende
Domine ad aduiuandum me festina
Gloria patri.
Sicut erat
Alleluia

[*Hympnus*]

Iam lucis orto sydere
deum precemur supplices.
ut in diurnis actibus
nos seruet a nocentibus

Li[n]guam refrenans temperet.
ne litis horror insonet
uisum fouendo contigat.[2]
ne uanitates haureat

Sint pura cordis intima
absistat et uecordia.
carnis terat superbiam
potus sibique[3] parcitas

Ut cum dies abcesse|rit fo. 16b]
noctemque sol reduxerit
mundi per abstinenciam
ipsi canamus gloriam.

Deo patri sit gloria
eiusque soli filio.
cum spiritu paraclito
et nunc et inperpetuum.

[1] Under *Ad primum* L. gives only the beginning of the Ant. *Regem regum*, etc., and nothing more. C. is damaged at this point.

[2] Leg. *contegat.* [3] Leg. *cibique.*

[*Ant.* Regem regum[1]]
[*Ps. liii*]
Deus in nomine tuo saluum me fac : et in uirtute tua iudica me
Deus exaudi oracionem meam : auribus percipe uerba oris mei
Quoniam alieni insurrexerunt aduersum me et fortes quesierunt animam meam : et non proposuerunt deum ante conspectum suum.
Ecce enim deus adiuuat me : et dominus susceptor est anime mee
Auerte mala inimicis meis : et in ueritate tua disperde illos
Uoluntarie sacrificabo tibi : et confitebor nomini tuo quoniam bonum est
Quoniam ex omni tribulacione eripuisti me : et super inimicos despexit oculus meus.

[*Ps. cxviii*]
Beati immaculati in uia qui ambulant in lege domini
Beati qui scrutantur testimonia eius : in toto corde exquirunt eum
Non enim qui operantur iniquitatem : in uiis eius ambulauerunt
Tu mandasti mandata tua : custodiri nimis
[U]tinam dirigantur uie mee : ad custodiendas instificaciones tuas
Tunc non confundar : cum perspexero in omnibus mandatis tuis
Confitebor tibi in direccione cordis : in eo quod didici iudicia iusticie tue.
[fo. 17] Iustificaciones tuas custodiam : non me derelinquas | usque quaque

[1] So L. evidently omitted here by accident.

In quo corrigit adoloscencior uiam suam : in custodiendo sermones tuos
In toto corde meo exquisiui te : ne repellas me a mandatis tuis
In corde meo abscondi eloquia tua : ut non peccem tibi
Benedictus es domine : doce me iustificaciones tuas
In labiis meis pronunciaui : omnia iudicia oris tui
In uia testimoniorum tuorum delectatus sum : sicut in omnibus diuiciis
In mandatis tuis exercebor : considerabo uias tuas
In iustificacionibus tuis meditabor : non obliuiscar sermones tuos.

Retribue seruo tuo uiuifica me : et custodiam sermones tuos
Reuela oculos tuos meos : et considerabo mirabilia de lege tua
Incola ego sum in terra : non abscondas a me mandata tua.
Concupiuit anima mea desiderare iustificaciones tuas : in omni tempore.
Increpasti superbos : maledicti qui declinant a mandatis tuis
Aufer a me obprobrium et contemptum : quia testimonia tua exquisiui
Etenim sederunt principes et aduersum me loquebantur : seruus autem tuus exercebatur in iustificacionibus tuis
Nam et testimonia tua meditacio mea est : et consilium meum iustificaciones tue
Adhesit pauimento anima mea : uiuifica me | secundum fo. 17b]
uerbum tuum
Uias meas annunciam tibi : et exaudisti me : doce me iustificaciones tuas
Uiam iustificacionum tuarum instrue me : et exercebor in mirabilibus tuis

Dormitauit anima mea pre tedio : confirma me in uerbis tuis
Uiam iniquitatis amoue a me : et de lege tua miserere mei
Uiam ueritatis elegi iudicia tua non sum oblitus
Adhesi testimoniis tuis domine : noli me confundere
Uiam mandatorum tuorum cucurri : cum dilatasti cor meum

Ant. Regem regum omnium
uidet in decore.
o quam plenum premium.
pro suo labore

Ant. Gracias tibi
Quicunque wlt saluus esse : ante omnia opus est ut teneat catholicam fidem
Quam nisi quisque integram inuiolatamque seruauerit absque dubio in eternum peribit
Fides autem chatholica hec est : ut unum deum in trinitate et trinitatem in unitate ueneremur
Neque confundantes personas : neque substanciam separantes
Alia est enim persona patris : alia filii alia spiritus sancti
Set patris et filii et spiritus sancti : una est diuinitas equalis gloria coeterna maiestas
Qualis pater talis filius : talis spiritus sanctus
Inmensus pater inmensus filius inmensus spiritus sanctus
Increatus pater increatus filius increatus spiritus sanctus
Eternus pater eternus filius : eternus spiritus sanctus
Et tamen non tres eterni : set unus eternus
Sicut non tres increati nec tres inmensi : set unus increatus et unus inmensus
[fo. 18 Si|militer omnipotens pater omnipotens filius : omnipotens spiritus sanctus.
Et tamen non tres omnipotentes : set unus omnipotens
Ita deus pater deus filius : deus spiritus sanctus
Et tamen non tres dii : set unus est deus

Ita dominus pater dominus filius : dominus spiritus sanctus
Et tamen non tres domini set unus est dominus
Quia sicut singillatim unamquamque personam deum aut dominum confiteri christiana ueritate compellimur : ita tres deos aut dominos dicere. catholica religione prohibemur
Pater a nullo est factus : nec creatus nec genitus
Filius a patre solo est : non factus nec creatur set genitus
Spiritus sanctus a patre et filio : non factus nec creatus nec genitus set procedens
Unus ergo pater non tres patres : unus filius non tres filii. unus spiritus sanctus non tres spiritus sancti
Et in hac trinitate nichil prius aut posterius : nichil maius aut minus. set tote tres persone coeterne sibi sunt et coequales
Ita ut per omnia sicut iam supradictum est unitas in trinitate et trinitas in unitate ueneranda sit
Qui uult ergo saluus esse : ita de trinitate senciat
Set necessarium est ad eternam salutem : ut incarnacionem quoque domini nostri ihesu christi fideliter credat
Est ergo fides recta ut credamus et confiteamur : quia dominus noster ihesus christus dei filius deus et homo est
Deus est ex substancia patris ante secula genitus : et homo est | ex substancia matris in seculo natus fo. 18b]
Perfectus deus perfectus homo : ex anima racionali et humane carnis subsistens
Equalis patri secundum diuinitatem : iunior patre secundum humanitatem
Qui licet deus sit et homo non duo tamen set unus est christus
Unus autem non conuersione diuinitatis in carne : sed assumpcione humanitatis in deo.
Unus omnino non confusione substancie : set unitate persone

Nam sicut anima racionalis et caro unus est homo : ita deus et homo unus est christus
Qui passus est pro salute nostra : decendet[1] ad inferos tercia die resurexit a mortuis
Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis : inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos
Ad cuius aduentum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis : et reddituri sunt de factis propriis racionem.
Et qui bona egerunt ibunt in uitam eternam : qui uero mala in ignem eternum
Hec est fides catholica : quam nisi quisque fideliter firmiterque crediderit saluus esse non poterit
Ant. Gracias tibi deus gracias tibi uera una trinitas una et summa deitas sancta et una unitas

In diebus dominicis
Te deum patrem ingenitum te filium unigenitum te spiritum sanctum paraclitum sanctam et indiuiduam trinitatem toto corde et ore confitemur laudamus atque benedicimus tibi gloria in secula.

Feria secunda
Adesto deus unus omnipotens pater et filius et spiritus sanctus

Feria tercia
Te unum in substancia trinitatem in personis confitemur

Feria quarta
Te semper | idem esse uiuere et intelligere profitemur
[fo. 19

Feria quinta
Te inuocamus te adoramus te laudamus o beata trinitas

Feria sexta
Spes nostra salus nostra. honor nostra o beata trinitas

[1] *Sic.*

Sabbato

Libera nos. salua nos. iustifica nos o beata trinitas

Capitulum

Domine miserere nostri te enim expectauimus esto brachium nostrum in mane. et salus nostra in tempore tribulacionis.
Deo gracias

℣. Ihesu christe fili dei uiui miserere nobis
Ihesu christe.
Qui sedes ad dexteram patris
Miserere nobis
Gloria patri et filio et spiritui sancto.
Ihesu christe

℣. Exurge domine adiuua nos
Et libera nos propter nomen tuum

Kyrieleison iii Christeleison Kyrieleison
Pater noster
Et ne nos
Set.
Uiuet anima mea et laudabit te
Et iudicia tua adiuabit[1] me
Erraui sicut ouis que periit
Quere seruum tuum domine : quia mandata tua non sum oblitus
Credo in deum
Carnis resurrectionem
Et uitam eternam
Amen
Et ego ad te domine clamaui.
Et mane oracio mea preueniet te
Repleatur os meum laude

[1] *Sic.*

Ut cantem gloriam tuam tota die magnitudinem tuam
Domine auerte faciem tuam a peccatis meis
Et omnes iniquitates meas dele
Cor mundum crea in me deus
Et spiritum rectum innoua in uisceribus meis.
Ne proicias me a facie tua
Et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.
Redde michi leticiam salutaris tui
Et spiritu principali confirma me.
Eripe me domine ab omni malo deus meus
Et ab insurgentibus in me libera me.
Eripe me de operantibus iniquitatem
Et de uiris sanguinum salua me.
[fo. 19b Sic psalmum dicam nomini | tuo
Ut reddam uota mea de die in diem
Exaudi nos deus salutaris noster.
Spes omnium finium terre et in mari longe
Deus in adiutorium meum intende
Domine ad adiuuandum me festina.
Sanctus deus sanctus fortis sanctus immortalis
Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis.
Benedic anima mea domino
Et omnia que intra me sunt nomini sancto eius.
Benedic anima mea domino
Et noli obliuisci omnes retribuciones eius.
Qui propiciatur omnibus iniquitatibus tuis
Qui sanat omnes infirmitates tuas
Qui redimit de interitu uitam tuam
Qui coronat te in misericordia et miseracionibus
Qui replet in bonis desiderium tuum
Renouabitur ut aquile inuentus tua.
Confitemini domino quoniam bonus
Quoniam in seculum
Confiteor deo celi
Misereatur nostri
Absolucionem et remissionem

Dignare domine die isto
Sine peccato nos custodire.
Miserere nostri domine
Miserere nostri
ffiat misericordia tua domine
Quemaduodum sperauimus in te
Domine deus uirtutum conuerte nos
Et ostende faciem tuam et salui erimus.
Domine exaudi oracionem meam
Et clamor meus ad te ueniat
Oremus.

Collecta

Domine sancte pater omnipotens eterne deus qui nos ad principium huius diei peruenire fecisti tua nos hodie salua uirtute et concede ut in hac die ad nullum declinemus mortale peccatum nec ullam incurramus periculum. set semper ad tuam iusticiam faciendam omnis nostra accio tuo moderamine dirigatur Per dominum nostrum
Domine exaudi oracionem
| Benedicamus domino fo. 20]
Deo gracias
Preciosa est in conspectu domini.
Mors sanctorum eius
Sancta maria mater domini nostri ihesu christi atque omnes sancti iusti atque electi dei intercedant et orent pro nobis peccatoribus ad dominum deum nostrum ut nos mereamur ab eo iuuari et saluari qui in trinitate perfecta uiuit et regnat deus per omnia secula seculorum Amen.
Deus in adiutorium meum intende
Domine ad adiuuandum me festina.
Deus in aduitorium meum intende
Domine ad.
Deus in adiutorium meum intende.
Domine ad adiuuandum me festina.

Gloria patri et filio
Sicut erat
Kyrieleison Christeleison Kyrieleison
Pater noster
Et ne nos iuducas
Set libera
Et ueniat super nos misericordia tua domine.
Salutare tuum secundum eloquium tuum
Et respice in seruos tuos et in opera tua et dirige filios eorum
Et sit splendor domini dei nostri super nos et opera manuum nostrarum dirige super nos et opus manuum nostrarum dirige
Oremus.

Collecta

Omnipotens sempiterne deus dirige actus nostros in beneplacito tuo. ut in nomine dilecti filii tui mereamur bonis operibus habundari. Qui tecum uiuit et regnat in unitate spiritus sancti Per omnia secula seculorum Amen
Domine exaudi
Et clamor
Benedicamus domino
Deo gracias

AD TERCIAM[1]

Deus in adiutorium meum intende.
Domine ad adiuuandum me festina
Gloria patri
Sicut erat
Alleluia.

[1] L. *Ad terciam antiphona de laudibus. Capitulum ut in primis uesperis.* ℟. *horarum de communi unius confessoris non pontificis.* C. (so far as it is legible) *Ad iij^{am} et ad alias horas cetere antiphone de . . .* ℟. *de communi unius confessoris non pontificis.* Neither give any more than this.

Ymnus

| Nunc sancte nobis spiritus fo. 20b]
unus patri cum filio
dignare promptus ingeri
nostro refusus pectori

Os lingua mens. sensus. uigor.
confessione personent.
flamascat igne caritas.
accendat ardor proximos

Presta pater piissime
patrique compar unice
cum spiritu paraclito
regnans per omne seculum Amen

[*Ps. cxviii.* 33]
Legem pone michi domine uiam iustificacionum tuarum et exquiram eam semper
Da michi intellectum et scrutabor legem tuam : et custodiam illam in toto corde meo.
Deduc me in semita mandatorum tuorum : quia ipsam uolui
Inclina cor meum deus in testimonia tua : et non in auariciam
Auerte oculos meos ne uideant uanitatem : in uia tua uiuifica me
Statue seruo tuo eloquium tuum : in timore tuo
Amputa obprobrium meum quod suspicatus sum : quia iudicia tua iocunda
Ecce concupiui mandata tua : in equitate tua uiuifica me
Et ueniat super me misericordia tua domine : salutare tuum secundum eloquium tuum

Et respondebo exprobrantibus michi uerbum : quia speraui in sermonibus tuis
Et ne auferas de ore meo uerbum ueritatis usquequaque : quia in iudiciis tuis supersperaui
Et custodiam legem tuam semper : in seculum et in seculum seculi.
Et ambulabam in latitudine : quia mandata tua exquisiui
Et loquebar de testimoniis in conspectu regum : et non confundebar
Et meditabar in mandatis tuis : que dilexi
[fo. 21 Et leuaui manus meas | ad mandata tua que dilexi : et exercebor in iustificacionibus tuis.

Memor esto uerbi tui seruo tuo : in quo michi spem dedisti
Hec me consolata est in humilitate mea : quia eloquium tuum uiuificauit me
Superbi inique agebant usquequaque : a lege autem tua non declinaui
Memor fui iudiciorum tuorum a seculo domine : et consolatus sum
Defeccio tenuit me : pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam
Cantabiles michi erant iustificaciones tue : in loco peregrinacionis mee.
Memor fui nocte nominis tui domine : et custodiui legem tuam
Hec facta est michi : quia iustificaciones tuas exquisiui
Porcio mea domine : dixi custodire legem tuam
Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo : miserere mei secundum eloquium tuum
Cogitaui uias meas : et conuerti pedes meos in testimonia tua.
Paratus sum et non sum turbatus : ut custodiam mandata tua

Funes peccatorum circumplexi sunt me : et legem tuam non sum oblitus
Media nocte surgebam ad confitendum tibi : super iudicia iusticie tue.
Particeps ego sum omnium timencium te : et custodiencium mandata tua
Misericordia tua domine plena est dextera tua : iustificaciones tuas doce me
Gloria patri.

Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine : secundum uerbum tuam
Bonitatem et disciplinam et scienciam | doce me : quia fo.21b] in mandatis tuis credidi
Priusquam humiliarer ego deliqui propterea eloquium tuum custodiui
Bonus es tu : et in bonitate tua doce me iustificaciones tuas
Multiplicata est super me iniquitas superborum : ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua
Coagulatum est sicut lac cor eorum : ego uero legem tuam meditatus sum
Bonum michi quia humiliasti me : ut discam iustificaciones tuas.
Bonum michi lex oris tui : super milia auri et argenti
Manus tue fecerunt me et plasmauerunt me : da michi intellectum ut discam mandata tua
Qui timent te uidebunt me et letabuntur : quia in uerba tua supersperaui
Cognoui domine quia equitas iudicia tua : et in ueritate tua humiliasti me
Fiat misericordia tua ut consoletur me : secundum eloquium tuum seruo tuo
Ueniant michi miseraciones tue et uiuam : quia lex tua meditacio mea est
Confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me : ego autem exercebor in mandatis tuis

Conuertantur michi timentes te : et qui nouerunt testimonia tua
Fiat cor meum inmaculatum : in iustificacionibus tuis ut non confundar
Gloria patri
Sicut erat
Ant. Seruiuit in leticia.
deo iubilauit.
exultat nunc in gloria.
habens quod amauit.

Capitulum

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum ita
[fo. 22] desiderat anima | mea ad te deus sitiuit anima mea ad deum fontem uiuum ueniam et apparebo ante faciem dei.
Deo gracias

℣. Amauit eum dominus Et ornauit eum Amauit eum
[℟] Stola glorie induit eum Et ornauit eum

Gloria patri et filio
Iustum deduxit dominus per uias rectas
Et ostendit illi regnum dei.
Domine exaudi oracionem meam
Et clamor meus ad te ueniat.

Collecta

Deus qui per exempla sanctissimi

AD SEXTAM [1]

Deus in auditorium meum intende
Domine ad adiuuandum me festina
Gloria patri
Sicut erat
Alleluia.

Ymnus

Rector potens uerax deus
qui temperas rerum uices
splendore mane instruis
et ignibus meridiem

Extingue flammas licium.
aufer calorem noccium
confer salutem corporum.
ueramque pacem cordium

Presta pater.

Ps. [*cxviii.* 81]
Defecit in salutare tuum anima mea : et in uerbum tuum supersperaui
Defecerunt oculi mei in eloquium tuum : dicentes quando consolaberis me
Quia factus sicut uter in pruina : iustificaciones tuas non sum oblitus
Quot sunt dies serui tui quando facies de persequentibus me iudicium
Narrauerunt michi iniqui fabulaciones set non ut lex tua
Omnia mandata tua equitas iniqui persecuti sunt me adiuua me
Paulominus consummauerunt me in terra : ego autem non deliqui mandata tua

[1] L. and C. give nothing more of Sext. than the Capitulum, *Adiuro uos*, etc. See below.

Secundum misericordiam tuam uiuifica me : et custodiam testimonia oris tui
In eternum domine : uerbum tuum permanet in celo
In generacione et generacione ueritas tua : fundasti terram et permanet
Ordinacione tua perseuerat dies : quoniam omnia seruiunt tibi
[fo.22b Nisi quod lex tua | meditacio mea est : tunc forte perissem in humilitate mea
In eternum non obliuiscar : iustificaciones tuas : quia in ipsis uiuificasti me
Tuus sum ego saluum me fac : quoniam iustificaciones tuas exquisiui
Me expectauerunt peccatores ut perderent me : testimonia tua intellexi
Omnis consummacionis uidi finem : latum mandatum tuum nimis.

Quomodo dilexi legem tuam domine : tota die meditacio mea est
Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo : quia in eternum michi est
Super omnes docentes me intellexi : quia testimonia tua meditacio mea
Super senes intellexi : quia mandata tua quesiui
Ab omni uia mala prohibui pedes meos : ut custodiam uerba tua
A iudiciis tuis non declinaui : quia tu legem posuisti michi
Quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo
A mandatis tuis intellexi : propterea odiui omnem uiam iniquitatis
Lucerna pedibus meis[1] uerbum tuum : et lumen semitis meis

[1] Repeated in error.

Iuraui et statui : custodire iudicia iusticie tue
Humiliatus sum usquequaque domine : uiuifica me secundam uerbum tuum
Uoluntaria oris mei beneplacita fac domine : et iudicia tua doce me
Anima mea in manibus meis semper : et legem tuam non sum oblitus
Posuerunt peccatores laqueum michi : et de mandatis tuis non erraui
Hereditate adquisiui testimonia tua in eternum : quia exultacio cordis mei sunt
Inclinavi cor meum ad faciendas iustificaciones tuas in
| eternum[1] propter retribucionem fo. 23]
Gloria patri
Sicut erat

Iniquos odio habui : et legem tuam dilexi
Adiutor meus et susceptor meus es tu : et in uerbum tuum supersperaui
Declinate a me maligni : et scrutabor mandata dei mei
Suscipe me domine secundum eloquium tuum et uiuam : et non confundas me ab exspectacione mea
Adiuua me et saluus ero : et meditabor in iustificacionibus tuis semper
Spreuisti omnes discedentes a iudiciis tuis : quia iniusta cogitacio eorum
Preuaricantes reputaui omnes peccatores terre : ideo dilexi testimonia tua
Confige timore tuo carnes meas : a iudiciis enim tuis timui
Feci iudicium et iusticiam : non tradas me a calumniantibus me
Suscipe seruum tuum in bonum : non calumnientur me superbi

[1] *in eternum* added in the upper margin.

Oculi mei defecerunt in salutare tuum : et in eloquium iusticie tue
Fac cum seruo tuo secundum misericordiam tuam : et iustificaciones tuas doce me
Seruus tuus ego sum da michi intellectum : ut sciam testimonia tua
Tempus faciendi domine : dissipauerunt legem tuam
Ideo dilexi mandata tua : super aurum et topazion
Propterea ad omnia mandata tua dirigebar : omnem uiam iniquam odio habui
Gloria patri
Sicut erat

[fo.23b] [*Ant.*] | Ad te de luce uigilans.
sitit carne mente.
nunc. est. in celo rutilans
luce refulgente.

Capitulum

Adiuro uos filie ierusalem si inueneritis dilectum meum : ut nuncietis ei quia amore langueo

[R7.] Iustum deduxit dominus per uias rectas Iustum deduxit
Et ostendit illi regnum dei per uias rectas
Gloria patri
Iustum deduxit

℣. Magnificauit eum in conspectu regum Et dedit ei coronam glorie
Domine exaudi oracionem meam
Et clamor meus

Oracio

Deus qui per exempla

AD NONAM[1]

Deus in adiutorium meum intende
Domine ad adiuuandum me festina
Gloria patri et filio
Sicut erat
Alleluia

Ymnus

Rerum deus tenax uigor
immotus in te permanens
lucis diurne tempora
successibus determinans

Largire clarum uespere
quo uita nusquam descidat
set premium mortis sacre
perhennis instet gloria

Presta pater piissime.

Psalmus (*cxviii.* 129)

Mirabilia testimonia tua domine : ideo scrutata est ea anima mea
Declaracio sermonum tuorum illuminat : et intellectum dat paruulis
Os meum aperui et attraxi spiritum : quia mandata tua desiderabam
Aspice in me et miserere mei : secundum iudicium diligencium nomen tuum
Gressus meos dirige secundum eloquium tuum : ut non dominetur mei omnis iniusticia
Redime me a calumpniis hominum : ut custodiam mandata | tua fo. 24]
Faciem tuam illumina super seruum tuum : et doce me iustificaciones tuas

[1] L. and C. give nothing more of Nones than the Capitulum.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei : quia non custodierunt legem tuam
Iustus es domine : et rectum iudicium tuum
Mandasti iusticiam testimonia tua : et ueritatem tuam nimis
Tabescere fecit me zelus meus : quia obliti sunt uerba tua inimici tui
Ignitum eloquium tuum uehementer : et seruus tuus dilexit illud.
Adolescentulus ego sum et contemptus : iustificaciones tuas non sum oblitus
Iusticia tua iusticia in eternum : et lex tua ueritas
Tribulacio et augustia inuenerunt me : mandata tua meditacio mea est
Equitas testimonia tua in eternum : intellectum da michi et uiuam

Ps. (*cxviii.* 145)
Clamaui in toto corde meo : exaudi me domine : iustificaciones tuas requiram
Clamaui ad te saluum me fac : ut custodiam mandata tua.
Preueni in maturitate et clamaui : quia in uerba tua supersperaui
Preuenerunt oculi mei ad te diliculo : ut meditarer eloquia tua
Uocem meam audi secundum misericordiam tuam domine : et secundum iudicium tuum uiuifica me
Appropinquauerunt persequentes me iniquitati : a lege
[fo.24b autem tua longe | facte[1] sunt
Prope es tu domine : et omnes uie tue ueritas
Inicio cognoui de testimoniis tuis : quia in eternum fundasti ea
Uide humilitatem meam et eripe me : quia legem tuam non sum oblitus

[1] Leg. *facti*.

Iudica iudicium meum et redime me : propter eloquium tuum uiuifica me
Longe a peccatoribus salus : quia iustificaciones tuas non exquisierunt
Misericordie tue multe domine : secundum iudicium tuum uiuifica me
Multi qui persecuntur me et tribulant me : a testimoniis non declinaui
Uidi preuaricantes et tabescebam : quia eloquia tua non custodierunt
Uide quoniam mandata tua dilexi domine : in misericordia tua uiuifica me
Principium uerborum tuorum ueritas : in eternum omnia iudicia iusticie tue

Principes persecuti sunt me gratis : et a uerbis tuis formidauit cor meum
Letabor ego super eloquia tua : sicut qui inuenit spolia multa
Iniquitatem odio habui et abhominatus sum : legem autem tuam dilexi
Septies in die laudem dixi tibi : super iudicia iusticie tue
Pax multa diligentibus legem tuam : et non est illis[1] scandalum
Expectabam salutare tuum domine : et mandata tua dilexi
Custodiuit anima mea testimonia tua : et dilexit ea uehementer
Seruaui mandata tua[2] et testimonia | tua : quia omnes fo. 25]
uie mee in conspectu tuo
Appropinquet deprecacio mea in conspectu tuo domine : iuxta eloquium da michi intellectum

[1] Inserted above the line.
[2] Inserted above the line in correction of *dne*, which was originally written.

Intret postulacio mea in conspectu tuo : secundum eloquium tuum eripe me
Eructabunt labia mea ympnum : cum docueris me iustificaciones tuas
Pronunciabit lingua mea eloquium tuum : quia omnia mandata tua equitas
Fiat manus tua ut saluet me : quoniam mandata tua elegi
Concupiui salutare tuum domine : et lex tua meditacio mea est
Uiuet anima mea et laudabit te : et iudicia tua adiuuabunt me
Erraui sicut ouis que periit : quere seruum tuum quia mandata tua non sum oblitus
Gloria patri

Ant. Preclara laudis themata.
uiuens prelibauit.
tolluntur iam enigmata.
uidet que laudauit.

Capitulum

Qualis est dilectus tuus. quia sic adiurasti nos. dilectus meus candidus et rubicundus : electus ex milibus Deo[1] gracias

R7. Magnificauit eum in conspectu regum. Magnificauit eum

[℣.] Et dedit illi coronam glorie In conspectu regum.
Gloria patri
Magnificauit eum

[℣.] Iustus germinabit sicut lilium Et florebit in eternum ante dominum
Domine exaudi oracionem meam
Et clamor meus ad te ueniat

[1] L. and C. omit *Deo gracias.*

Oracio

Deus qui per exempla

AD SECUNDAS UESPERAS[1]

Antiphone psalmorum

Regem regum omnium.
uidet in decore.
o quam plenum premium.
pro suo labore.

Ant. Seruiuit in leticia.
deo iubilauit.
exultat nunc in gloria.
habens quod amauit.

Ant. Ad te de luce uigilo
|sitit carne mente. fo.25b]
nunc est in celo rutilans.
luce refulgente.

Ant. Benedicit dominum
gracias agendo.
laudat patrem luminum.
ympnos concinendo.

Ant. Preclara laudis themata,
uiuens prelibauit,
tolluntur iam enigmata.
uidet que laudauit.

Capitulum ut prius

Quemadmodum desiderat ceruus

[1] L. *Ad ij^as^ uesperas antiphone de laudibus psalmi unius confessoris. R^m^ uers. ympnus uersicul. sicut in primis uesperis.* (C. ℟ *Mersos in aquis. Ymnus Totis precordiis,* etc.) *Ad magn.* Ant. *o custos innocencie* (etc., in full). *Ps. Magn. oracio sicut supra.*

[*Ympnus*]

Totis precordiis
festum tam inclitum.

℣. Sub umbra illius quem desideraui sedi
[℟.] Et fructus eius dulcis gutturi meo

Ant. O custos innocencie
choruscans gemmis morum.
o lumen sapiencie
solamen deuotorum.
o fotor continencie
forma perfectorum,
sis nostre consciencie
lima delictorum.

Oracio ut supra

[D]eus qui per exempla
℣. Domine exaudi oracionem meam
Et clamor
Benedicamus
Deo gracias

AD MISSAM

Offic. Os iusti meditabitur sapienciam et lingua eius loquetur iudicium. lex dei eius in corde ipsius
Ps. Noli emulari in malignantibus neque zelaueris facientes iniquitatem
Gloria patri

Oracio

Deus qui per exempla sanctissimi heremite Ricardi docuisti nos terrena despicere et sincero corde ad celestia suspirare : da nobis quesumus eius meritis et precibus ipsum ueraciter imitari et cum eo in eterna beatitudine uoluptatis tue torronte[1] potari Per dominum nostrum ihesum christum.

[1] Leg. *torrente.*

Epistola leccio libri sapiencie (vii. 7–14)

Optaui et datus est michi sensus et inuocaui et uenit in me spiritus sapiencie. Et preposui illam regnis et sedibus et diuicias nichil enim duxi in cooperacione[1] illius. Nec comparaui illi lapidem preciosum : quoniam omne aurum in comparacione illios arena est exigua : et tanquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Super salutem et spem dilexi illam : et proposui | pro luce habere illam quoniam inextinguibile est lumen eius. Uenerunt michi omnia bona pariter cum illa. et innumerabilis honestas per manus eius. Et letatus sum omnibus : quoniam antecedebat me ista sapiencia et ignorabam quoniam mater omnium est. Quam sine ficcione didici et sine inuidia communicaui et honestatem illius non abscondi. Infinitus est enim thesaurus hominibus : quo qui usi sunt participes facti sunt amicicie dei

fo. 26]

Gradale[2]

Domine preuenisti eum in benediccionibus dulcedinis posuisti in capite eius coronam de lapide precioso
Vers. Uitam peciit a te et tribuisti ei longitudinem dierum in seculum seculi
Alleluia. ℣. Pater olim heremita.
nunc ciuis celorum :
fac nos puros hac in uita
et bonorum morum.

Sequencia

Laudis odas decantemus.
toto corde iubilemus,
festum est leticie

[1] Leg. *comparacione.* [2] C. ℟.

Pauper olim heremita.
nunc prediues est in uita.
et in statu glorie.

Uitam illam hic mercatus.
carnis tulit cruciatus.
datus penitencie.

Mundi pompas abhorrebat.
cuncta uana contempnebat.
dono sapiencie.

Ardens intus caritate
foris fulsit pietate.
docens morum regulam.

Amor thema fit doctrine.
et celestis discipline.
cor uertens in faculam.

Fons dulcoris. pir feruoris.
uox canoris. uis amoris.
sanctum istum efferunt

Miris uita presignita.[1]
mens mellita. mors munita.
celum ei conferunt.

Ad superna conscendit celitus.
ubi[2] fixus eius intuitus.
mira uidit gaudebat spiritus
fiebat hilaritas

[1] L. *presignata.* [2] Om. L.

Dulces uoces ad aures intonant.
miri meli ympnorum resonant. fo.26b]
melis cantus Ricardi consonant.
o sancta suauitas

Hiis intentus exultans iubilat.
amena lux in mente rutilat,
sacros flatus deus insibilat.
dans instinctus optimos

Studet legit scribit et suplicat.
deo totum se factis dedicat.
mundi dolos et carnis abdicat.
ut hostes nequissimos

Plangit huius uite moram.
citam petit mortis horam.
uocem oris dat sonoram.
deus lucem da decoram,
qua te clare uideam.

Summa merces te uidere.
tibi semper inherere.
tu es dulcor uite uere.
fons felicitatis mere.
fac ut tibi placeam

Meditando raptus abstrahitur.
mente : metas carnis egreditur.
ut helias in sursum uehitur.
curru amoris igneo.

Rote currus sunt ewangelia.
uenter currus uite mundicia.
currum[1] trahunt christi consilia.
motu multum ydoneo

[1] L. *currui*.

Pellit nocens detrimentum.
prestat potens iuuamentum.[1]
fractis reddens firmamentum.
hinc est patens argumentum.
quod celum hereditat

Sanat morbos fauet mestis.
et succurrit in molestis.
signa suplent uicem testis.
cedit ei mortis pestis.
defunctos resuscitat

Potens pater nos[2] attende.
nos accende. nos defende.
ad nos manum tu extende.
bona nobis tu impende
sanctis tuis precibus.

Fac nos deo seruitores.
da dulcores. auge mores.
et post nostros hic labores.
pande nobis poli fores.
iungens celi ciuibus

Ewangelium secundum lucam (12. 35–40)

In illo tempore Dixit ihesus discipulis sius Sint. lumbi uestri precincti et lucerne ardentes in manibus uestris Et uos similes hominibus expectantibus dominum suum quando reuertatur a nupciis : ut cum uenerit et pulsa-
[fo. 27 uerit. confestim | aperiant ei Beati. serui illi : quos cum uenerit dominus. inuenerit uigilantes. Amen dico uobis[3] : quod precinget se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. Et si uenerit in secunda

[1] L. *iuramentum*. [2] L. inserted above the line.
[3] This word is repeated by error and erased.

uigilia. et si in tercia uigilia uenerit et ita inuenerit : beati sunt serui illi. Hoc autem scitote quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur ueniret. uigilaret utique et non sineret perfodi domum suam. Et uos estote parati : quia qua hora non putatis filius hominis ueniet

Offertorium

Desiderium anime eius tribuisti domine et uoluntate labiorum eius non fraudasti eum.

[*Secreta*]

Has nostras oblaciones quesumus domine. beati Ricardi heremite precacio sancta. tibi reddat acceptas ut et earum uirtute. a cunctis protegamur periculis. et indeficienter in tui nominis amore firmemur Per dominum

[*Communio*]

Beatus seruus quem cum uenerit dominus inuenerit uigilantem amen dico uobis super omnia bona sua constituet eum.

[*Postcommunio*]

Sacri corporis et sanguinis ihesu christi . repleti libamine quesumus pater omnipotens ut beati heremite Ricardi precibus tam preciosum conuiuium nobis salubre reddatur. nutriatque nos medulla suauissime caritatis et pacis. quam sumpta sacrificia. representant. per eundem dominum nostrum.[1]

[1] Here follows in C. the part of Lec. viii. of L. beginning *Post hec sanctus dei Ricardus*, which is not in B. at all.

INCIPIUNT MIRACULA BEATI RICARDI HEREMITE.

Domin. infra Oct.[1] *lec. j^a.*

Post migracionem autem huius sancti deo tam care
[fo.27b dilecti ricardi.[2] deus non destitit sanctitatem ipsius et | gloriam preclaris miraculis hominibus demonstrare. Erat siquidem in uilla uicina domui sanctimonialium de Hampole quidam paterfamilias Rogerus nomine. qui in nocte festi assumpcionis uirginis matris dei marie et duabus sequentibus. uidit in sompnis beatum Ricardum heremitam ad se uenientem. qui cum eo conferebat[3] de multis. Postea sex noctibus continuis ipso plene uigilante eidem apparuit et de multis secretis eum aperte edocuit et in amorem dei et conceptum sancte deuocionis accendit. Statuit igitur in corde suo quod deinceps uoluit eundem sanctum gratis obsequiis uenerari. Credebat autem quod in hoc ei specialiter complacere posset si labore suo et iumentorum suorum adueheret lapides pro tumuli sui construccione in Ecclesia sanctimonialium de Hampole. ubi nunc sanctum ipsius corpus reconditur.

Leccio secunda

Dum itaque una dierum predicte pie operacioni insisteret et duodecim boues pro uectura preparasset : contigit quod cum ad portam cimiterii de Hampole aduehendo grandes lapides perueniret iumenta sua miserabili casu a recto tramite uie declinancia. ipso uehiculo ad latus porte colliso predictos lapides super eundem Rogerum cum magno impetu deiecerunt. ipso nullatenus per hoc leso nec conquassionem sui corporis.
[fo. 28 uel dolorem aliquem senciente | set et pedem ipsius inter illos lapides ualde constricte detentum. sine ulla pedis

[1] B. omits Oct., which is supplied from L. [2] Om. L.
[3] There is here a gap in L., which does not resume till the middle of Lect. viii.

uel tibie lesione leuauit. Ad continuandam autem memoriam huius miraculi alter illorum lapidum ad portam cimiterii dimissus est ut ab aduenientibus uideatur alter autem in predicti sancti tumulo collocatur. Si quis igitur huic sancto qui totus dum uiueret in amore diuino feruebat nichil querens nisi ut ihesu christo dilecto suo dulcissimo complaceret deuota seruicia uelit impendere et ipsum mediatorem et intercessorem ad eundem christum ihesum deuotis precibus procurare efficacissimum habet[1] argumentum ex ista historia. Quod si se ipsum non prebeat obicem suum salubre propositum impetrabit.

*leccio iij^a^*

Anno eciam domini milesimo trecentesimo octogesimo primo : quidam nomine iohannes compugnando in die Epiphanie domini cum quodam uiro ipsum atrociter impugnante wlneratus est cultello sui aduersarii sub mamilla sinistra ita ut cultellus iudicio astancium usque ad cor diceretur infixus. Decidit igitur statim ad terram et mortuus clamabatur ab omnibus. accessit autem ad wlneratum sacerdos ut ei sacramenta salutis more religionis christiane conferret. in casu quo ea suscipere potuisset : set cum percepisset quod in eo nullum uite signum apparuit plane dixit : iste homo mortuus est nec restat nisi | orare pro ipsius anima fo. 28b] clemenciam dei nostri. Tunc quidam de assistentibus fortem confidenciam habens in precibus sancti heremite Ricardi dixit sacerdoti. Plica denarium super mortuum offerendum in honorem beati Ricardi : et iube presenti populo ipsius auxilium implorare. ut mortuus iste resuscitetur ad uitam. ffecit sacerdos iuxta uerba monentis et inuocabant omnes qui aderant instanter et constanter sanctum dei Ricardum. et infra spacium

[1] Inserted above the line.

iteneris unius miliarii reuixit homo clamans et asserens se precibus ipsius sanum et incolumem esse factum. Dantur igitur laudes deo qui pro dilecto suo ricardo huiusmodi predicanda magnalia operatur.

lec. iiij^{a}

Quedam mulier uocata Iohanna uexata demoniis perdidit usum loquele et uiribus corporis adeo destituta est et exinanita. quod ab omnibus eam uidentibus crederetur non posse ipsam mortem euadere. Una igitur dierum apparuit ei beatissima uirgo mater dei maria in uestibus ualde speciosis et candidis. appropinquans ad ipsam et in manu sua ducens beatum heremitam Ricardum qui uidens demones uexantes crudeliter mulierem. medium se posuit inter ipsam et illos et abire coegit. Posuitque beatus ricardus anulum in digito mulieris in signum miraculi et sui salutaris auxilii. Quibus peractis mulier deinceps demonum uexacionem non sensit. set et usum loquendi recepit et ab omni sua infirmitate conualuit.

[*Leccio v*][1]

[fo. 29 | Simile eciam contigit cuidam mulieri in uilla de Wrangbroke prope Hampole que subito tali infirmitate percussa est quod et sensum perderet et loquelam nec poterat se mouere. Dum ergo iaceret in lecto uidit in plena uigilia sanctum heremitam Ricardum in habitu heremite griseo ad eam uenientem et sciscitantem de statu suo et qualiter teum esset. Que confestim ut uocem eius audiuit restituta est sensui et loquele. Mandauit igitur huic mulieri beatus ricardus quod in crastino conuocaret uicinos. qui cum ea uenirent aput Hampole et testimonium perhiberent tam sue pristine infirmitatis quam sibi reddite sanitatis.

[1] B. omits the heading.

leccio vi[a]

Aput Morehows eciam Eboracensis diocesis quidam uocatus thomas Belle per multum tempus infirmatus decubuit : de cuius uita uxor eius et omnes uicini pariter disperabant. Quadum autem nocte audiuit uocem dicentem sibi. Thoma iube fieri candelam de cera ad pondus dimidie libre. quam statui facias coram ymagine beate uirginis in choro ecclesie sanctimonialium de Hampole. ubi sanctus heremita Ricardus translatus iacebit : et si hoc feceris scias te recepturum tui corporis sanitatem. Thomas autem hec omnia sue uxori per ordinem enarrauit. Parauit illa candelam deferendam aput Hampole tempore oportuno. Post hec uxor euisdem thome cum famulis domus adiuit ecclesiam. nullo derelicto in domo preter predictum | thomam [fo.29b] decumbentem in lecto. qui sic solus existens uidit sanctum heremitam Ricardum domum intrantem et ad eum appropiantem et ipsum de statu suo interrogantem. Qui respondit quod in omnibus bene illi erat preterquam in dorso in quo graues sensit punctiones et afflicciones. Quo dicto. sanctus ricardus statim se applicauit ad dorsum ipsius decumbentis et continuo omnis dolor abscessit et ipse restitutus est integre sanitati.

leccio vij[a]

Anno eciam domini millesimo $C^0C^0C^0$ octogesimo tercio in festo assumpcionis uirginis gloriose. quedam mulier de leycestria ysabella nomine filium quendam habuit etatis quatuor annorum qui dum ad ludendum pergeret. contigit ipsum appropiare ad quendam fontalem puteum. quem dum inspiceret apparuit quod in illo uideret fratrem suum. quem quadam naturali compassione commotus. querebat extrahere. Cumque ad hoc niteretur et se inclinaret ad fontem pes ipsius lapsus

est et ipse in fontem corruit. in quo iacebat ab hora merediana illius diei : ad horam terciam. diei immediate sequentis. Tunc autem extractus. positus est super ripam fontis. prebens omnibus intuentibus. miserandum spectaculum quod talis innocens tali infortunio perderetur. Affuit autem astantibus non dubium ex diuina prouidencia uolente in locis remotis magnificare famam et gloriam sancti sui Ricardi. peregrinus quidam extraneus. qui dixit se uisitasse sepulcrum
[fo. 30 sancte[1] heremite Ricardi aput | Hampole. ubi deus ad preces eius multa stupenda miracula operatur Et quod si uellent amici defuncti pueri rogare feruenter eundem sanctum et promittere sibi aliquem singularem honorem impendere. deus ad ipsius preces que ualde sunt ei in precio puerum resuscitaret ad uitam. Plicabant igitur amici pueri prout moris est denarium offerendum pro ipso ad sancti sepulcrum et deprecabanturque[2] ipsum deuotis precibus et attentis pro puero et statim reuixit et domum incolumis est regressus.

leccio octaua

Simile eciam miraculum factum est in uilla de Fyselake Eboracensis diocesis de quodam puero Hugone nomine etatis trium annorum qui corruit in quemdam puteum in quo iacebat per duas horas. Quem mater anxia diligenter[3] perquirens tandem[4] in dicto puteo mortuum reperit et[5] omni signo uite priuatum. Uenit autem in mentem matris eiulantis et flentis quod beatus heremita ricardus. posset sibi filium mortuum reddere uiuum si pro ipso dominum precaretur. Mensurauit itaque usitato more ad sanctum ricardum candelam ceream longitudinis defuncti pueri. quem ad tumulum ipsius. se peregrinando delaturam promisit et sine mora puer reuixit Mater autem pueri ueniens apud hampole in

[1] *sic.* Read *sancti.* [2] *sic.* [3] L. resumes at this point.
[4] L. *tantem.* [5] L. *eciam.*

festo sancti iohannis baptiste cum gaudio magno ad laudem dei et sancti sui Ricardi hoc miraculum omnibus puplicauit.[1]

leccio ix[2]

| Quidam inueni nomine Willelmus filius Radulphi filium fo. 30b] habuit etatis decem annorum qui missus erat a patre ad pascendum[3] pecora in pascuis ubi a serpente in manu dextera morsus. inualescente uigore ueneni dissoluta est eius complexio. et pallor tanquam hominis mortui. ipsius faciem occupauit. et ille exanguis[4] effectus non ualens super pedes consistere decidit ita ut per duas horas ab omnibus circumstantibus mortuus crederetur Tunc unus assistencium ait faciamus uotum beato heremite Ricardo quod peregrinando uisitabimus eius tumulum aput[5] Hampole et confitebimur publice magnificenciam sue potencie apud deum si puerum istum procuret a deo restitui pristine sanitati. Uouerunt ergo et deprecati sunt sanctum pro puero et statim uenenum exiit de wlnere ubi intranit et puer statim ex toto curatus est. Et illi uota complentes. feria tercia in ebdomada pentecostes uenerunt aput[5] Hampole. et sub iuramento ueritatem huius miraculi affirmabant.

fferia secunda leccio prima

quidam iohannes nomine filius Willelmi spynke[6] octo annos. etatis habens totus contractus in brachiis et cruribus effectus est in tantum ut super pedes suos stare non posset. Qui tandem utens sano consilio : uouit deo et beato heremite Ricardo. quod singulis annis peregrinacionem faceret ad ipsius Ricardi sepulcrum : si

[1] L. *publicauit.*
[2] The heading is wanting in B.
[3] L. *pascenda.*
[4] L. *exsanguis.*
[5] L. *apud.*
[6] L. *Spynk.*

[fo. 31 eum suis precibus restitueret | sanitati Completo autem uoto. sanus factus est et in festo apostolorum philippi et iacobi. primam peregrinacionem compleuit ueniens aput[1] Hampole et se plene curatum omnibus manifestans. Quedam eciam mulier ysabella[2] nomine que per septem annos obsurduit accedens ad predicti sancti tumulum. opem remedii petitura. Cum se ibi suis precibus feruenti animo commendasset in continenti beneficium petite curacionis accepit

Lecco secunda

Quedam mulier uocata beatrix de ciuitate Eborum perdidit in festo sanctissime trinitatis post horam diei undecimam usum omnem et potestatem loquendi usque ad sabatum[3] quod de proximo sequebatur Quo sabato[4] predicta beatrix de matris sue consilio. una cum matre uenit aput[5] Hampole pro impetracione restitucionis loquele deperdite ubi procumbens ad tumulum beati Ricardi et in corde uotum faciens quod si eam sanaret singulis annis sepulcrum eius uisitaret Soluta sunt uincula[6] lingue eius . et loquebatur diserte et recte magnificans deum in sancto suo Ricardo qui ei impetrauerat graciam sanitatis.

leccio tercia

quedam mulier nomine iuliana de eadem ciutate Eboraci uexata grauiter a spiritu demonii muto per dies duodecim adducta est aput[7] Hampole in uigilia beati iohannis baptiste. Cumque ad tumulum beate[8] heremite Ricardi procumberet sompnus eam arripuit quasi[9]
[fo. 31b per spacium trium horarum | Uidit autem in sompnis ut sibi apparuit beatissimam uirginem matrem dei celorum reginam. et beatum ricardum heremitam eam

[1] L. *apud.* [2] L. Isabella. [3] L. *sabbatum.*
[4] L. *sabbato.* [5] L. *apud.* [6] L. *uincule.*
[7] L. *apud.* [8] *sic.* L. *beati.* [9] L. *quod.*

concomitantem. qui consolatoriis uerbis ipsam dormientem alloquebatur et dixit. Priusquam ab hoc loco discesseris restituetur tibi usus loquele. Et iterum ait ei. Aduoca sacerdotem cui confitearis ex integro peccata tua et tunc mente et corpore[1] plene sanaberis Post hec euigilans. recepta loquela ista narrauit astantibus adiungens quod claritas circumfulgens beatissimam uirginem et sanctum dei Ricardum erat tam intensi et tam radiantis splendoris quod pre fulgore nimio non poterat in ipsis diu defigere aciem oculorum.

fferia tercia leccio prima

Quidam nomine iohannes in uilla de Sutton prope Hampole. qui per decem annos notorie surdus eratorans ad sancti Ricardi tumulum curatus est. Simile miraculum contigit de quadam muliere de ciuitate Eborum que ad sancti sepulcrum surda accessit. beneficium audiendi deposcens cumque cum magna deuocione deprecaretur sanctum[2] Ricardum. quedam mulier[3] existens in eadem ecclesia non longe a tumulo predicti sancti : audiuit strepitum quasi rupture cuiusdam pellis membranalis nimis uiolenter tense. Postquam dirupcionem et strepitum mulier que prius obsurduit se asseruit distinctum sonorum et uocum auditum continuo accepisse. Mulier | eciam quedam Alicia fo. 32] nomine a festo beate katerine usque post pascha usum loquele perdiderat ueniens in ipsa ebdom[ad]a pasche et orans ad sancti tumulum perfectum usum loquendi recepit.[4]

lec. secunda

In eadem ebdomada pasche. quidam iohannes nomine qui alienatus a sensu totus amens effectus est. Amici

[1] Inserted above the line.
[2] L. *dictum*.
[3] This word is written in the margin.
[4] L. *cepit*.

antem eiusdem prouido utentes consilio : ipsum ad sancti Ricardi tumulum adduxerunt. orantes deuote sanctum ricardum. pro eo qui statim compos mentis factus est et domum sanus[1] rediit ad magnam consolacionem omnium amicorum Simile miraculum uirtute dei factum est ad preces sancti Ricardi de quadam muliere ciuitatis Eboraci[2] agnete nomine que per tres menses passione amencie tenebatur que dum per amicos mensurata est[3] ad eundem sanctum et candela cerea sue longitudinis ad ipsius tumulum deferretur. statim est suo sensui restituta.

leccio tercia

Quedam mulier nomine Isabella uiginti annis usu alterius oculi omnino erat priuata. quesiuitque diligenter beneficio naturalis medicine curari. nec[4] poterat. Tandem uenit ei in mentem ut peregre proficisceretur ad sepulcrum sancti heremite Ricardi ipsius aduitorium petitura. ffecit ergo quod corde concepit et ueniens ad tumulum precesque deuotas effundens ut pro sanitate sua ad dominum intercedere dignaretur. statimque in eodem loco miraculose recepit cuisdem oculi sanitatem.
[fo. 32b] Mulier eciam quedam de | Auston agnes nomine que per tres annos obsorduit.[4] ad eius tumulum orans perfectum recuperauit auditum.

fferia quarta lec. j^a

In quodum festo beate marie magdalene ueniens de locis remotis. quidam nomine Robertus qui per tres annos priuatus omnino erat lumine oculorum qui iuramento asseruit quod quadam nocte dum iaceret in lecto

[1] L. *statim.*
[2] This has been written originally *Eboracenci* and corrected by erasure to *Eboraci*. L. reads *Eborum.*
[3] L. *esset.* [4] L. *non.* [5] L. *absurduit.*

et esset quasi[1] inter soporem et uigiliam constitutus audiuit uocem dicentem sibi. Roberte de mane consurge et uersus Hampole iter tuum arripe. ubi ad tumulum heremite[2] Ricardi clarum uisum recipies. Qui letanter complens. quod erat sibi admonitum orans ad tumulum sancti uisum recepit fideli sibi reuelacione promissum.

lec. ij[a]

Quidam puer quinqennis etate pulpam pomi masticare querens nec preualens : propter delectacionem[3] quam persensit in gustu ipsam uoluit deglutire. Set[4] cum ipsam in guttur attraheret tractam non potuit. deglutire set[4] in ipso gutture per tres dies continuos infixa remansit. unde cum non posset eam uel eicere uel deglutire[5] tandem suffocatus est et mortuus. Dum itaque parentes uehementer anxiarentur et dolerent pro puero per spacium medietatis unius diei defuncto. plicauerunt denarium super caput pueri offerendum. beato heremite Ricardo et in breui reuixit et pulpam consanguinolentam atque abhominabilem ad uidendum eiecit restitutus pristine sanitati.

leccio tercia

Quidam infans mamillam matris sugere solitus. et | quartam[6] anni in etate habens incipiebat grauiter egrotare in tantum ut alimentum lactis non posset de [fo. 33] mamillis matris per plures dies attrahere. Habebat enim in ore ulcus grauissimum quod uiam alitus interclusit cumque de morte pueri parentes uerisimiliter formidarent sano consilio ducti plicauerunt super puerum unum denarium in honore beati Ricardi. Et in

[1] Om. L. [2] Inserted above the line.
[3] L. *dilectacionem.* [4] L. *sed.* [5] L. *glutire.*
[6] *feriam* has been written after this word, but dotted to mark it as an error. Some such word as *partem* seems to be required. L. reads *quartam* alone.

continenti ulcus euanuit. puer lac suxit et plene conualuit.

fferia quinta leccio prima

In festo beati petri ad uincula quedam mulier nomine iohanna. ueniens apud aquaticum molendinum de sprotburgh. et pedes incaute ponens decidit prope rotam molendini in fluuium et per spacium medietatis unius hore uel amplius ibi iacens tandem adiutorio adueniencium est extracta nec aliquod signum uite uel motus in ea apparuit. De consilio autem[1] astancium mensurata est ad sanctum heremitam ricardum et statim uite restituta est gracias agens deo et sancto suo deprecatori Ricardo.

lec. Secunda

Quedam mulier de ciuitate dunolmie duobus annis surditate detenta peregrinando ad sanctum dei Ricardum. de tam remotis partibus[2] uenit ad sancti Ricardi tumulum ubi feruenti desiderio impetrande salutis orans cum magna deuocione procubuit. et priusquam de sancto sepulcro discederet est curata. Simile eciam contigit
[fo. 33b] de quodam. | surdo iohanne nomine. qui in festo purificacionis beate uirginis a diutina surditate curatus est. meritis et precibus huius sancti dei Ricardi dum ipsum deuocius inuocasset.

leccio tercia

Quedam mulier grauiter laborans in partu tandem peperit abortiuum et mortuum. qui per medietatem diei iacebat mortuus et omni signo uite priuatus. Cumque mensuratus esset ad sanctum dei Ricardum statim ipsius precibus deo donante uitam accepit.

[1] L. omits.
[2] This word has been repeated in error.

Quidam eciam iohannes nomine prope domum sanctimonialium de Hampole habitans filiam habuit quatuor annorum nomine ysabellam que ignorantilus omnibus de domo patris sui. casu se posuit super quandam congeriem palearum. ubi cum sompno esset oppressa. proiecte sunt super eam palee[1] multe ita ut efficeretur super eam aceruus et strues palearum. Cumque postea fuisset diligenter quesita. nec inuenta tandem predictus palearum aceruus ab inquirentilus est apartus[2] et puella nec mirum apparuit mortua. parentes itaque uehementer eiulabant et flebant set[3] in tanta necessitate prudenti et sano sunt usi consilio. mensurantes filiam mortuam ad sanctum heremitam Ricardum. quod cum ex magna confidencia et deuocione fuisset completum. statim puella restituta est uite. Deo gracias.[4]

An.[5] Mundum immundum mundus considerat
ab eius curis se plene liberat.
soli deo seruire desiderat.

An. ffelix commercium ricardus efficit
linquens carnalia superna respicit
in hiis letatur et summe proficit.

An. Pluit ricardo manna de superis
quo delectatus impendit ceteris
sensum dulcedinis diuini muneris.

An. Auget bona fugat fastidium L fo. 15]
horret uana uelud excidium
uite sancte querit fastidium[6]

[1] L. *palie.* [2] L. *apertus.* [3] L. *sed.* [4] L. omits.
[5] These ferial Antiphons and Responsories are not given in B. and are taken from L.
[6] Leg. *fastigium,*

Rm. Homo dei dum solus habitat
Sacris armis tunc deo militat
hasta penne hostes suppeditat.

Vers. Scutum portat aurate fidei
cum quinis rosis coloris rubei.
Hasta.

Rm. Paupertas queritur totis precordiis
plene diligitur. spretis diuiciis.
qua sanctus utitur uelud deliciis.

Vers. Quo minus possidet maior fit dominus.
in pace residet. celum est terminus.
Qua sanctus.

Rm. Currit per graciam sanctus in stadio.
odit pigriciam. fugato ocio.
sic tenet gloriam. accepto brauio.

Vers. Certans legitime ornatur premio.
letatur intime suppremo gaudio.
Sic tenet &c.

ffinito libro : sit laus et gloria christo. Amen.

INDEX

INDEX OF PLACES

Anderby, 39
Auston, 90
Dunolmia, 23, 92
Fyselake, 86
Hampole, 41, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 93
Leycestria, 85
Morehows, 85
Oxonia, 23, 24
Pickering, 23
Richmundia, 39
Sprotburgh, 92
Sutton, 89
Thornton, 23
Wrangbroke, 84
York, 88, 90

DATES

1381, 83
1383 (Feast of the Assumption), 85

INDEX OF PERSONS

Agnes (of York), 90
Agnes (of Auston), 90
Beatrix (of York), 88
Belle, Thomas, 85
Dalton, John de, 24
Isabella, 85, 88, 90, 93
Johanna, 84, 92
Johannes, 83, 89 (2), 92, 93
Johannes (fil. Will. Spynke), 87
Juliana (of York), 88
Hugo, 86
Margareta, 39
Nevile, Thomas de, 23
Robertus, 90
Rogerus, 82, 89 (2)
Rolle, Willelmus, 25
Spynke, Willelmus, 87
Willelmus fil. Radulphi, 87

INDEX OF FORMS

Ad societatem ciuium (*ben.*),41
Ad te de luce (*ant.*), 47, 70, 75
Adesto deus unus (*ant.*), 58
Adiuro uos filie (*cap.*), 70
Admirande autem (*lect.*), 32
Amat ardenter, (*ant.*), 12
Amauit eum (*ant.*), 22, 66
Amor dilecti (*vers.*), 13
Amor monstrat (resp.), 13
Anno eciam domini (*lect. M.*), 83
Anno eciam domini 1383 in festo (*lect. M.*), 85
Aput Morehows (*lect. M.*), 85
Ardet pectus (*resp.*), 25
Audientes uerbi (*vers.*), 37

Beatus seruus (*com.*), 81
Bellum gerit (*ant.*), 12
Benediccione perpetua (*ben.*), 22
Benedicit dominum (*ant.*), 49, 75

Certans legitime (*ant.*), 94
Christus perpetue (*ben.*), 30
Coronatur gloria (*ant.*), 29
Currit per graciam (*resp.*), 94
Custodi nos (*ant.*), 17

Datur quod desiderat (*ant.*), 34
Desiderium anime (*offert.*), 81
Deus qui per exempla (*coll.*), 14, 53, 66, 75, 76

Deus suspendit (*vers.*), 41
Diuinum auxilium (*ben.*), 37
Domine miserere (*cap.*), 59
Domine preuenisti (*grad.*), 77
Dom. sancte pater. omps. et. deus qui nos ad principium (*coll.*), 61
Dulcis mors (*vers.*), 33
Dum itaque (*lect. M.*), 82
Dum lapis tumuli (*resp.*), 41
Dum ricardus spirat (*resp.*), 26

Ego dilecto meo (*vers.*), 51
Exaudiuit dominus (*ant.*), 27
Exultet sancta (*ant.*), 12
Exurge domine (*vers.*), 59

Felix commercium (*ant.*), 93

Gracias tibi deus (*ant.*), 58

Has nostras oblaciones (*secr.*), 81
Hec que tantum (*vers.*), 30
Homo dei (*resp.*), 94

Iam lucis orto (*hymn*), 53
Ihesu christe fili dei (*vers.*), 59
Illuc tenet (*ant.*), 24
Illumina qs. domine deus (*coll.*) 19
In eadem ebdomada (*lect. M.*), 89
In festo b. petri (*lect. M.*), 92
In lege sancta (*ant.*), 21
In libro siquidem (*lect.*), 31
In monte dei (*ant.*), 22
In quodam festo (*lect. M.*), 90
Ingressus sine macula (*ant.*), 33
Intus et exterius (*ben.*), 32
Inueni quem diligit (*vers.*), 45

Junctus celi (*ant.*), 35
Justum deduxit (*vers.*), 29, 70
Justus germinabit (*vers.*), 74
Justus ut palma (*vers.*), 35

Laudis odas decantemus (*seq.*), 77
Lex amoris (*vers.*), 44
Libera nos (*ant.*), 59

Magnificauit eum (*vers.*), 70, 74
Melos canorus (*vers.*), 25
Mentem simul (*resp.*), 37
Mersos in aquis (*resp.*), 44
Miserere michi (*ant.*), 17
Monstrat sui (*ant.*), 12
Mundum immundum (*ant.*), 93

Noli emulari (*offic. ps.*), 76
Nunc sancte nobis spiritus (*hymn*), 63

O custos innocencie (*ant.*), 76
O pulcher flos (*ant.*), 52
O quam te magnificat (*ant.*), 14
Omps. semp. deus dirige actus (*coll.*), 62
Optaui et datus est (*epist.*), 77
Os iusti (*offic.*), 76

Pange lingua (*hymn.*), 19
Patent aperto (*resp.*), 30
Pater olim heremita (*All. vers.*), 77
Paupertas queritur (*resp.*), 94
Per ewangelica (*ben.*), 35
Pluit ricardo manna (*ant.*), 93
Post accepcionem (*lect.*), 24
Post migracionem (*lect. M.*), 82
Post missam igitur (*lect.*), 25
Postquam autem predictus (*lect.*), 29
Preclara laudis themata (*ant.*), 50, 74, 75

Qualis est dilectus (*cap.*), 75
Quanto autem beatus (*lect.*), 36
Quedam mulier de ciuitate Dunolmie (*lect. M.*), 92
Quedam mulier grauiter laborans (*lect. M.*), 92
Quedam mulier uocata Beatrix (*lect. M.*), 88
Quedam mulier uocata Iohanna (*lect. M.*), 84

Quedam mulier uocata Isabella (*lect. M.*), 90
Quedam mulier Iuliana (*lect. M.* 88
Quemadmodum desiderat (*cap*) 12, 50, 66, 75
Quidam infans (*lect. M.*), 91
Quidam iohannes (*lect. M.*), 87
Quidam iuuenis (*lect. M.*), 87
Quidam nomine Iohannes (*lect. M.*), 88
Quidam puer (*lect. M.*), 91
Quominus possidet (*ant.*), 94

Rector potens (*hymn.*), 67
Regem regum (*ant.*), 45, 56, 75
Regem summum (*invit.*), 19
Rerum deus tenax (*hymn.*), 71

Sacri corporis (*poste.*), 81
Salua nos (*ant.*), 17
Sanctus dei heremita (*lect.*), 23
Sanctus fugit (*resp.*), 24
Sanctus eciam iste (*lect.*), 37
Sanctus Ricardus (*ant.*), 12
Scutum portat (*ant.*), 94
Seruiuit in leticia (*ant.*), 46, 66, 75
Simile eciam contigit (*lect. M.*), 84
Simile eciam miraculum (*lect.*), 86
Sint lumbi uestri (*evang.*), 36, 80
Solui cupit (*resp.*), 33
Spes nostra (*ant.*), 58
Spiritus sancti gracia (*ben.*), 25
Stola glorie (*resp.*), 22, 66
Sub umbra illius (*vers.*), 14
Susceptor suus (*ant.*), 22

Te deum patrem (*ant.*), 58
Te inuocamus (*ant.*), 58
Te lucis ante terminum (*hymn*), 17
Te semper idem (*ant.*), 58
Te unum in substancia (*ant.*), 58
Totis precordiis (*hymn.*), 13, 76
Transit in iubilum (*vers.*), 26
Tu in nobis (*cap.*), 17

Uerba sua percipit (*ant.*), 28
Uerbum eternum (*hymn.*), 37
Uerum autem ne lateat (*lect.*), 42
Uitam peciit (*grad. vers.*), 77

PRINTED BY
WILLIAM BRENDON AND SON, LTD.
PLYMOUTH, ENGLAND

350340 RLiturg R

Author Rolle, Richard de Hampole

Title The officium and miracula of Richard Rolle of Hampole; ed. by R.M. Woolley

University of Toronto Library

DO NOT REMOVE THE CARD FROM THIS POCKET

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 02 02 03 005 3